. ÉVF. 16. SZÁM ÁRA 1 PENGŐ 1927 AUGUSZTUS 1

A MAGYAR DETEKTIV

A M. KIR. ÁLLAMRENDŐRSÉG DETEKTÍVTESTÜLETE NYUGDIJ-PÓTLÓ ÉS SEGÉLYZŐEGYESÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA

Főszerkesztő: Dr. CSÉCSY JÓZSEF Felelős szerkesztő: VÉCSEY LEÓ

„Tribon" Ruházati Részv.-Társ.

BUDAPEST VIII, ÜLLŐI ÚT 14.

Elnök: vitéz békési CSANÁDY FRIGYES ny. áll. táborszernagy, gy. tábornok
Alelnök: vitéz nyirjesi LÉTAY GYULA ny. áll. altábornagy

A m. kir. államrendőrség Főkapitánysága Gazdasági Alosztályával kötött megállapodás alapján a tisztviselői kar, detektívtestület és rendőrlegénység véglegesített tagjai készpénzáron nyolc havi részletfizetésre az alant felsorolt cikkeket kaphatják:

Női-, férfi- és egyenruhaszövetet, bélésárut, vásznat, siffont, zefirt és egyéb vászonárut, női és férfi fehérnemüt, készen és rendelésre, törülközőt, abroszt, kötött és szövöttárut, kötött gyermekgarniturát, keztyüt, harisnyát, kész kabátot, függöny és függönykelmét, szőrmebundát és gallérszőrmét, gyárilag sterilizált ágytollat és pelyhet, mindennemű mosókelmét és selymet.

A vásárláshoz szükséges utalványok a budapesti m. kir. Államrendőrség részére a Főkapitányság Gondnoki Hivatalában, vagy a Mosonyi uccai rendőrlaktanyában a ruházati előadó úrnál, a Budapestvidéki m. kir. kerületi főkapitányságnál gróf Nádasdy-laktanya I. emelet 28., vagy I. emelet 24. alatt, míg vidéken a rendőrkapitányság vezetőjénél, vagy az általa megbízott pénztári tisztviselőnél kaphatók. Levélbeni megkeresésre mintákkal és árajánlattal postafordultával szolgálunk.

Vendéglő-átvétel!

Ezuton értesítem a n. é. közönséget valamint jóbarátaimat, hogy **Mayer József** (VII., Népszinház-ucca 29. szám alatt) jóhirnevű vendéglőjét megvettem és azt személyes vezetésem mellett tovább folytatom. Elsőrendű ételek és italok, polgári árak, pontos kiszolgálás. Pécsi és baranyaiak találkozóhelye! Szíves támogatást kér

SZIGETHY EDE
vendéglős. — A pécsi Nádor szálloda tulajdonosa

SPITZER SALAMON

NAGYIPAROS

Központi fütés, vacuum és légfütés-szellőztetőberendezések, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák vállalata, valamint épület- és díszmübádogos-munkák gyártelepe

BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 29.
TELEFON: L. 904—50.

VASS TESTVÉREK

autókarosszéria és kocsigyártók
Budapest VIII, Illés ucca 21.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkákat ízléses és szakszerű kivitelben. Államrendőrségi alkalmazottaknak kedvezmény

VALENTIN VILMOS CÉG SÍREMLÉKEI

árban és minőségben vezetnek * Sírkőüzem és kőfaragótelep:
BUDAPEST X, SÍRKERT ÚT 3. SZ. AZ ÚJ TEMETŐNÉL
Telefónszám: József 59—65

II. évfolyam. 1927. augusztus 15 16. szám

A MAGYAR DETEKTÍV

KÉPES FOLYÓIRAT

A MAGYAR KIR. ÁLLAMRENDŐRSÉG DETEKTÍVTESTÜLETE NYUGDÍJPÓTLÓ ÉS SEGÉLYEZŐ EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden hó elsején és tizenötödikén

Előfizetés egy évre P 24

Főszerkesztő: DR. CSÉCSY JÓZSEF

Felelős szerkesztő: VÉCSEY LEÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: V, Nádor u. 38. I.

Telefon: Teréz 241-48

TARTALOM:

Oldal

DR. KOVÁCS DÉNES BELÜGYMINISZTERI OSZTÁLYTANÁCSOS A Magyar Detektív főmunkatársa . . . 2

Köszöntés (A Magyar Detektív üdvözlete az amerikai ujságíró-vendégekhez 3

ANGOL RÉSZ:

CONTENTS

The editor's office of the „A Magyar Detektív" illustrated magazin welcomes the renowned representatives of the free and powerful American Press on the soil of the once migthy thousand years old Hungary 4

THE ROYAL HUNGARIAN STATE POLICE. By intendent Géza Benedek . . . . . 5—14

THE WORLD-CIRCUS. By Leon Vécsey . . . . . 15—21

DR. GELLÉRT EDE DETEKTÍVFŐFELÜGYELŐ: A nyomozás tudománya (A cikksorozat 6-ik része) . . . . . 22—24

A kínai bazár titka 25

HATKINS ATWOOD DETEKTÍV (NEW-YORK): A platinatárca (Bűnügyi történet) . . . . . 26—30

Guruló diákotthon (Hogyan nyaralnak az amerikai diákok?) 31—32

A betörővilág réme (Új rendszerű betörőriasztó készülékek) 33—34

KEPES FERENC DETEKTÍV: A Detektív Atlétikai Klub énekkarának zászlószentelése . . . . . 35—39

VIKTOR GYŐZŐ: Ki a tettes? (A nyomozati verseny folytatólagos postája . . . . . 43—44

VÉCSEY LEO: A kincskereső (Vidám regény, 25-ik folyt.) 45—46

Új nyomozati versenypályázat, magas díjakkal — Rejtvényrovat hatféle jutalommal — Kacagó kaleidoszkóp — Egyesületi hírek — Képillusztrációk — Kisebb riportok — Szerkesztő póstája

Kovács Dénes dr. belügyi osztálytanácsos, „A Magyar Detektív" főmunkatársa

Büszke örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy A Magyar Detektív szerkesztőségi tábora olyan értékes és avatott tollú, előkelő új munkaerővel bővült, akinek személye garancia arra, hogy folyóiratunk színvonala újabb erős fejlődés előtt áll, a tudás és kultúra még az eddiginél is erősebb és hatalmasabb sziklavára lesz: jelen számunkkal Kovács Dénes dr. osztálytanácsos, a belügyminisztérium politikai rendészeti osztályának vezetője belépett „A Magyar Detektív" belső dolgozótársainak sorába. Kovács Dénes dr. belügyminiszteri osztálytanácsos értékes és magas színvonalú irodalmi munkássága nem ismeretlen „A Magyar Detektív" olvasói előtt, hiszen — névvel, vagy álnévvel — több alkalommal gazdagította szellemes és talpraesett cikkeivel folyóiratunk tartalmát, mégis különösen örömös és ünnepi stációt jelent lapunk fejlődésében, amikor — állandó cikkíróként és belső irányítóként a lap szellemi vezetésében — szorosabban kapcsolódik bele önzetlen célú, szép munkánkba.

Kovács Dénes dr. belügyminiszteri osztálytanácsos mindössze negyven esztendős, de közel két évtizedes, nehéz időkben teljesített, nehéz belügyi szolgálata után egyike a belügyminisztérium legkedveltebb, legképzettebb, a legnagyobb karrier előtt álló főtisztviselőinek. A legnehezebb és legkényesebb feladatokat oldotta meg teljes sikerrel, páratlan munkaerőnek bizonyult és előljárói büszke bizalommal tekintettek mindig rá. A kitünő tisztviselő azonban ismertnevű szépíró is. A Budapest napilap hasábjain egész sereg lebilincselően érdekes, egyéni zamatú tárcanovella, sok figyelmetkeltő tanulmány hirdette nevét és munkásságát, azonkívül több kötet gondos csiszoltságú műfordítás — köztük E. T. A. Hoffmann remekbekészült átültetései — szereztek elismerést hatalmas kultúrájának.

„A Magyar Detektív" új főmunkatársa munkásságával és nevével felemelt zászlaján az eddigieknél is biztosabb és kedvezőbb kilátások között indul új évadjának. Programja a régi: a szakirodalom fejlesztése, elvezetes és csiszolt formában nevelni, tanítani, bővíteni az ismeretek tárházát, szélesíteni a látókört a közbiztonsági testületek világában éppen úgy, mint a nagyközönség számára... Huszonötödik számunk előtt állunk és boldog, lelkes örömmel szegezhetjük le, hogy a negyedszázad vaskos füzet mindegyike az elismerés és siker közvetlenül friss és mesterkéletlen babérleveleit termette meg mindenfelől számunkra. A biztató és szerencsét kívánó levelek olyan szivet-lelket melegítő sorozata áll rendelkezésünkre, — az ország minden részéből, az utódállamok területéről és külföldről egyaránt, — aminővel tán még egyetlen hasonlóan ifjú és aránylag szűkös keretek közé szorított folyóirat sem dicsekedhetik el. „A Magyar Detektív" nem üzleti vállalkozás, jövedelemgyarapodásai teljes egészében a detektívtestületi nyugdíjpótló intézmény — a folyóirat egyetlen kiadótulajdonosa — vagyonát teljesítik... Szép és sikeres céljainkért folytatott nehéz küzdelmünkben pedig most hatalmas vezérkari segítséget, lelkesítő biztatást, még keményebb és kitartóbb munkára serkentő nemes parolát kaptunk Kovács Dénes dr. osztálytanácsos értékes munkásságában,

KÖSZÖNTÉS

„A MAGYAR DETEKTÍV" ÜDVÖZLETE AZ AMERIKAI UJSÁGÍRÓVENDÉGEKHEZ

Augusztus második felében harmincöt hírneves amerikai ujságíró érkezik Budapestre, csupa hatalmas, tengerentúli, olyan vidéki lapok kiküldöttei, amelyek nem tartanak Európában állandó tudósítót, hogy a Carnegie-alapítvány kamataiból rendezett tanulmányútjuk során meglátogassák Magyarországot is. Az európai tanulmányút programjának összeállítói úgylátszik kellő jelentőséget tulajdonítottak a magyar föld látnivalóinak, mert a pontosan megállapított útirend szerint, — amelyet eddig hajszálnyi pontossággal betartottak, — négy napot töltenek Budapesten az előkelő amerikai sajtóvendégek, olyan hosszú időt tehát, aminő valamennyi európai nagyváros közül, a magyar fővároson kívül, egyedül Londonnak és Párizsnak jutott ki. Amszterdám, Berlin, Bécs, Prága és a többi nagyváros csak 1—2 napot kapott.

Magyarország mai magárahagyott, boldogtalan helyzetében belátbatatlanul hatalmas fontossága van ennek a látogatásnak, amely jelentőségében, az amerikai közvéleményre gyakorolt, hosszú esztendőkre kiterjedő hatásában, szinte a milleniumi világkiállítás propaganda-eredményeihez mérhető. A kormány és a hivatalos testületek bőséges és változatos programot dolgoztak ki az amerikai sajtó nagyhatalmú képviselőinek fogadtatására s megvan a remény arra, hogy a legendás magyar vendégszeretet eredményeképp a külföldi látogatók jelentős hatású, különösen kedvező impressziókkal hagyják el ezeréves Magyarország földjét.

„A Magyar Detektív" a maga szerény eszközeivel szintén ki akarja venni részét a fogadtatásban: ezen számunk itt következő húsz oldalát, angolnyelvű szöveggel az amerikai vendégeknek szenteljük. Mert, habár a hivatalos tájékoztató keretében, szűkreszabva, ott van a magyar rendőrség ismertetése, de nem mulaszthatjuk el, hogy — tisztán a magunk erejéből és spontán elhatározásából — képillusztrációval és kimerítőbb leírással toldjuk meg és mélyítsük el ezt a szivünkhöz oly közeleső tárgykört.

„A Magyar Detektív" célkitüzéséhez és eddigi munkájához, amelylyel máris jelentős eredményeket könyvelhetett el úgy külföldön, mint belföldön a magyar rendőrség népszerűsítése terén, mindenképpen méltó és illő ez a figyelem. Hogy pedig folyóiratunk kettős irányát reprezentáljuk, az angolnyelvű üdvözléshez és a képes ismertetőcikkhez illusztrált szépirodalmi közleményt is csatolunk . . .

És ha ez a távol országokba kerülő néhány oldalas írás csak egy árnyalattal is felénk hangolja a közömbös sziveket, ha e lapokra vetett futó pillantás megerősíti, mélyebbre gyökeresíti harmincöt külföldi ujságíróban azt a számukra bizonyosan meglepő benyomást, hogy európaszerte ritka rend, tökéletes közbiztonság és őserejű kultúra van Középeurópa ez apró, sokat szenvedett országában, amely büszkén viseli sorsát, ha harmincöt külföldi ujságíró szeizmográflelke csak halványan rezonál arra az erőre és fojtott fájdalomra, ami az itt következő vázlatos írást fűti zengőn, — ez a szerény köszöntés tökéletesen betöltötte hivatását.

The editor's office of the „A Magyar Detektív" illustrated magazin welcomes the renowned representatives of the free and powerful American Press on the soil of the once mighty thousand years old HUNGARY

The journalists of the „A Magyar Detektív" (Hungarian Detective) interpret in the following columns the hearty greetings of the collaborators of the Hungarian press, while, (our Magazin being a special police paper) the leaders of the detectives and police officials belonging also to the same group, send their compliments in the name of the Hungarian Royal State Police on the following pages.

In proportion to the modest capacity of our Magazin, and independently of every official character, we decided to give a communication of a few pages in the English language in honour of the distinguished American guests. On the one hand we give an illustrated sketch of the Hungarian police-force, on the other hand we make a publishment of literature similar to the American „Police Magazin", „True Detective Mysteries" and other Magazine — in order to show the varied contents of our paper. We do this voluntarily, of our own free decision, just as if the simple people of our Hungarian villages would bring a bunch of their fieldflowers to the foreign guests from over the seas.

And if the excellent collaborators of the powerful American papers, the free citizens of a happy Transatlantic country, the genius of pen, who look with the eyes of many millions of their readers, who see, experience and feel, will only peruse the following columns with some interest and if they gather from these lines that here in the center of Europe there is an unhappy, and though mutilated, still prowd and noble country, in which every single citizen lives in hopes that the injustice inflicted upon them by the peace-treaty: will shortly be rectified by the Western powers . . ., if from these lines they gain the impression that there is discipline and order in Hungary, and that it is a country looking back to a thousand years of civilisation — then these few modest lines will have attained their aim in every respect.

THE EDITOR'S OFFICE OF THE
A MAGYAR DETEKTIV

THE ROYAL HUNGARIAN STATE POLICE

Hungarian policemen are very popular. Budapest's police during after the Great-War. Police's heroic fight against the bolshevic danger. The Royal Hungarian Detective Dept. Its organization is just like that in London. The service of the uniformed Police. The training-school. Four hours on the beat.

BY INTENDENT GÉZA BENEDEK

Before the great war the Royal Hungarian State Police was one of the most famous police organizations of Europe as far as that no foreigner police-commissioners or other police-officers came for their studyways to Middle-Europe without visiting the very wellknown and perhaps the best organized Budapest police.

Till the end of the war Hungary and Austria had been in a monarchy; although the two police-forces were very different so that if somebody could study the Hungarian police without influences of any political questions, had to admit that it was a very excellent one, and more popular than the other one.

Perhaps two hundred or yet more years could not make such a great transformation in the life of a very liberty-loving nation like the great war or better to say: Trianon made in Hungary.

If it remains so: then Trianon made only a sky-high injustice by the perish of the beautiful Kárpáts, the wealthy gold-, coal and salt mines, the woods, the cornfields, the natural mineral baths, the very important kultural centres and very many other loss, which all had gone into the arms of Hungary's enemys. That is to say: Hungary had lost not less than a three-quarter of its integrity.

In these circumstances is very easy to believe that all Hungarian souls hope a good and justice change and there lives in all souls regarding the presently situation that:

No, no, never!

The result of that sorrowful transformation that after the great war followed a period of unexampled mental and psychological disorder.

By these circumstances the Hungarian police had to show their patriotic determination, enthusiasm and self-denial and he who knows the mind and the traditions of a heroic and thousand years old nation, he can easily understand, what have done the Budapest police in order to prevent

Jumping mounted underofficer.

and overcome all the disturbances.

Regarding to the duty of Royal Hungarian State Police we have to mention the very important fact in this case that before and during the great war it was more easier for then the police had behind their back the force of a very great and very much — perhaps: the most — disciplined Austria—Hungarian military which at the end of the war and later on by the very unfortunate Trianon peace-contract had been abolished. So the police had to fight their fights without any helping of military forces.

Besides them after the war Hungary and Austria had gone on their new and different ways; Hungary remained a kingdom and Austria became a republic.

Then Hungary at last had got again its independence — but has lost its integrity.

Of course the fight of the police was very heavy almost in that mournfully days when the bolshevic danger was yet nearly as great as the wish of patriotic people of killing them like some dogs everywhere — where they were to be found.

Thank God: the heavy days of Hungary are over, the fall of the money's value stopped and the Hungarian police in present days have no other duty like to be the public guardians of the public safety and now we can say without any exaggeration that they in one side effect their duty with heart and soul and in other side — no doubt — are as meritorious for the attention of the world's police-officers as in the prior the war days.

Hungarian policemen are all very disciplined and courtious, they are the friends of public, stand on hight of their duty — knowing very well that they are for the public and not the public for the public I think: This knowledge is the most important for a policeman everywhere in the world where there are policemen.

As to the organization: at this

The examination of a young denial at the Budapest Headquarter.

occasion I speak only about the uniformed police force whose substance is now in Budapest 4300 policemen and underofficers and 92 officers (Headcommandeur, superintendents, intendents and subintendents.).

Let us speak a few words about countries — and if you would like our famous detective-department too. Forty-one years ago had been organised the Royal Hungarian Detective-Department, or better to say: the criminal investigation department of the Headquarter of Budapest, which-with its celebrated organization is one of the most famous Police-Headquarter in Europe.

All police in Hungary, of course, are under the Home Office, the detective department too.

The criminal investigation department has upon its roster six houndred-fifty detectives in Budapest and just so much in the country, so, that all their number make 1300. The commanding officer of the criminal investigation dept. in Budapest is Dr. Laky.

The department is divided into groups of 10—12. These groups make special service for example such as handling of homicides, the tracing of stolen objects, of in-

Constable in full dress at 1900.

Hungarian police-officiers. Those with goldstrings are the quiet dresses.

jurys, bank matters and so on. A great part of detectives are selected from uniformed policemen, who made already six or more years' service in uniform. Applicants for detectives' positions attend Central Detective Training-school for twenty months, the session lasting six hours a day. The other part of detectives are chosen outside the police, almost from them who absolved the university with excellent result.

The ranks are: Chief, Detective-Superintendent, D.-Intendent, Detective and provisional Detective.

Many dangerous international bank-robbers, murders and other scoundrels had been arrested by our famous detectives and the Criminal Museum, where are to be found all sorts firearms, weapons, false bank-notes, etc., show to every visitors the good result of our famous detective's work.

The uniformed police-force are divided into twenty-two divisions. Each division is under the commandment of a superintendent of police who has yet 4—6 intendents divided to him.

In the days prior the war the Budapest police force was recruited wholly from among men who served in the Army. In the present days is yet just the same situation. But since the war the state police had been organized also in the provincial districts where till 1921, there was only citizen police-forces. Now there is not a standing Army, so the question of the police recruits is a very heavy one, taking into consideration that the train-

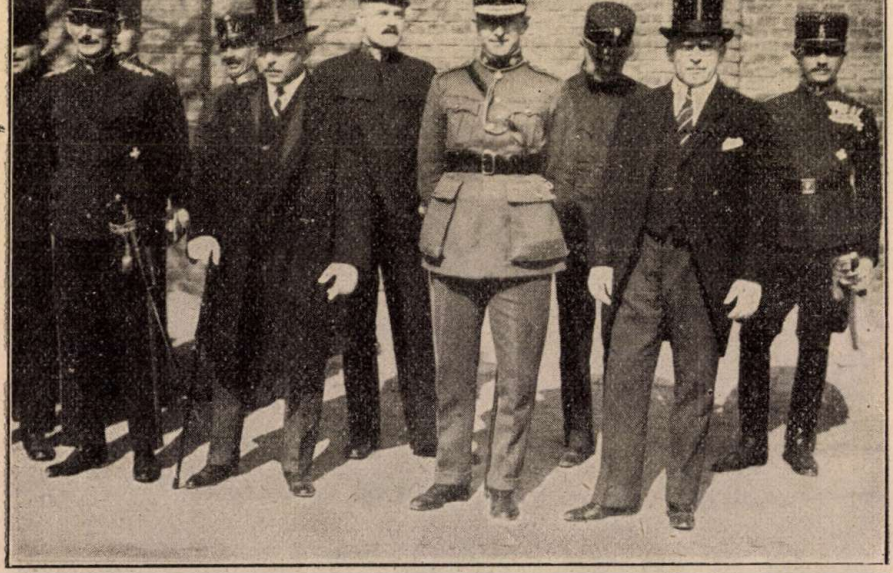

Eren O'Duffy the famous Irish General and the Headofficers of the Budapest Police. From left to right Dr. Éliássy, Dr. Szeszlér, Dr Meinig, General Eren O'Duffy, Dr. Marinovich, the Police-Commissioner and Dr. Török, the Headcommendeur of the uniformed Police.

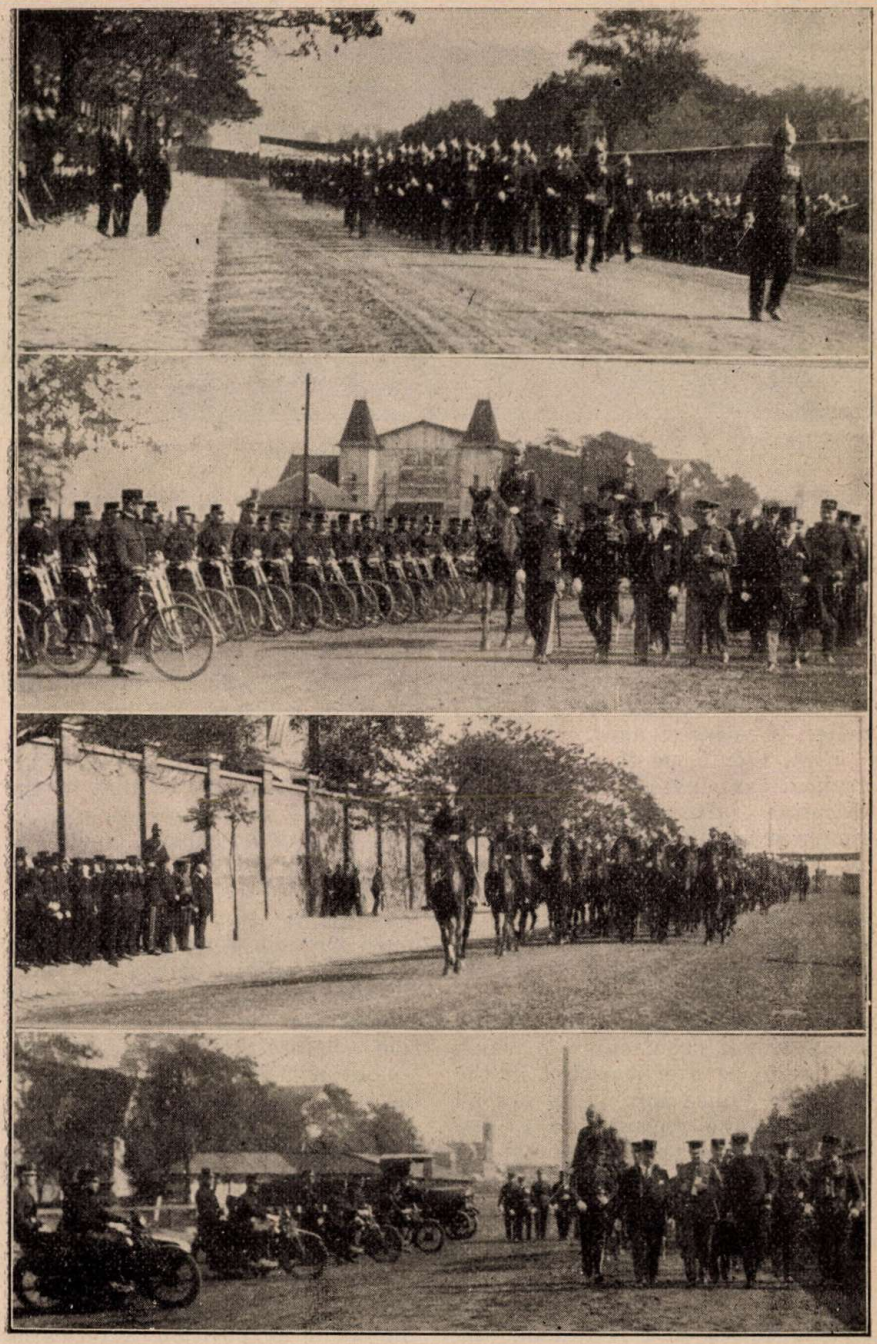

Great Parade for honour of Gen. Even O'Duffy.

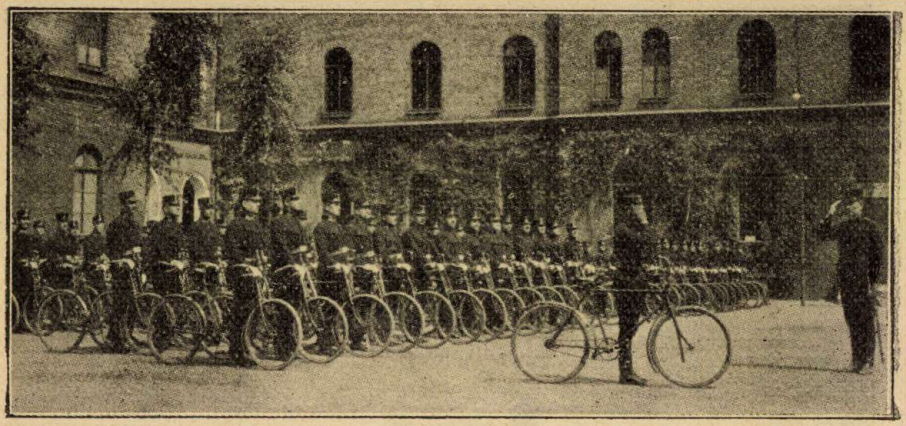

The Hungarian Bycicle-Group.

ing-work, which till that date had been effected by the military now became the duty of the police-headquarter, which increases in a very great measure the duty of the headoffice.

Every recruits — of course — must be very healthy, almost in the hight of 170 cm, over 23 and under 30 years of age.

First they come to a very rigid medical examination in the Police Hospital, afterwards write a simple trial-writing and after that all the recruits come to a review to the Headcommandeur of the uniformed police, who always personally wants to see all his new recruits.

After having satisfactorily passed the medical examination and the personal documents — which are all to be overinspected in the Criminal Police Bureau — are all in order, the recruits go to the training-school, which is one of the twenty-two departments, and beginns the instruction.

During the six months of the instruction the recruits live in the Mária Valéria Barracks and are very rigidly disciplined. They learn all the duties of a policeman, the penal procedure, the history and the goegraphy of Hungary, the study of firearms and other weapons, the study od fingerprints, the human anatomy, the first aid to injured, mathematical sciences and many others too, not only for a policeman but a generally well — bred man — who has to be in all kinds of matters for helping of public.

All the recruits learn nice-writing also as far as that at the end of the course of six months nor a writing-expert could establish that the two handwriting is written by the same hands It is all right so, for they have very much writing work with enounces and other official doings.

After the course of six months follows the very severe examination before the head-officers — but not before them, who had instructed the recruits. Having finished the examination with a good result they get a rosette upon their collars and since it they are called provisional guardsmen.

At the end of the second year the provisional guardsman gets the second rosette and his rank is now: policeman, that is to say: he is finalled in his position. Afterwards in all third years is emoted into

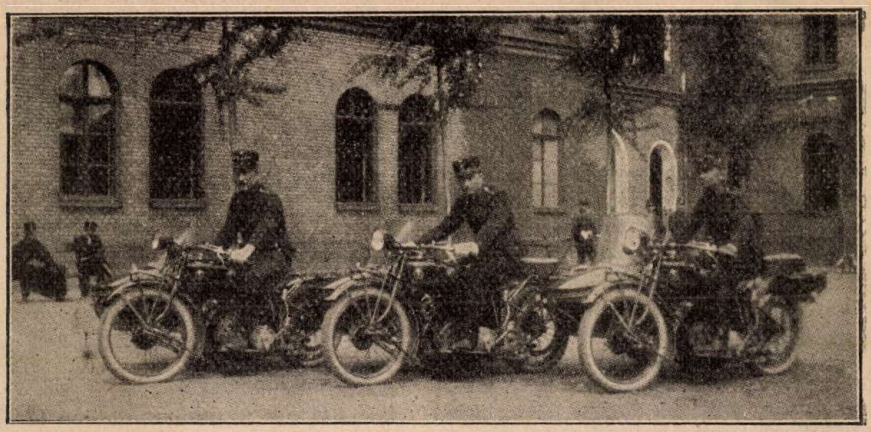

Motorist Police-officers.

the following grades: sourgeont, rumpsourgeont and headsourgeont.

Every policemen who want to be underofficer, can arrive it if in the sixth year of police-service go in the underofficerschool for three months. Having finished the very rigid course with a good result, he will become assistant-inspector of 3-rd grade. There are also assistant-inspectors in the 2-nd and in the 1-st grade, — the last one is the highest underofficer rank, — but they have to finish again a rumpschool before them.

As to return to the twenty-two departments — or divisions, — the first of them how I have written already, is the training school.

Provisional Guardsmen almost are divided into the Reserve-department, which is situated at the Headquarter, where they make service in groups of 25—30 men like reserve-groups during a half or a whole year in order to know the service in practise and to learn the city.

Afterwards they are divided into other departments.

Of course, the most famous department of Budapest police is the Horse-department, — mounted policemen, — who almost were in the military Army during the great war Huszárs, perhaps the most famous soldiers of the world around in their times.

With many respect to the Canadian mounted policemen, I am sure, that Hungarian mounted policemen follow them without any distance.

Who knows the Hungarian vast zandy plains in the lowlands — which are called: puszta — is there anybody who never heard anything about it? — and who ever has seen the herd of wild horses shaking their manes and lashing their tails galloping away, followed by the herdsman: he may have a correct idea about the Hungarian Huszárs and mounted policemen. In quality and in their pompous effects they are quite equal.

To the Horse-dept. goes only who in the military service was Huszár or other riderman. Up to date that is the situation but in the next future Budapest police have to make a great rider-school for the mounted policemen because in the deficiency of military we have no rider recruits enough.

There is a bycicle-department

with about threehoundred men, a motorist and trafficregulator department with 70 men, a Danube-department, ten town-district departments and those in the very near towns to Budapest.

The ranks of the police officers are: the Headcommandeur, the superintendents, the intendents and the subintendents, who have been all military officers before their nominating to the police-force.

Budapest police have 129 guard-rooms — that is the name of the police-station, — of course all fitted out with telephone. All the commandments of the departments are connected by an immediate telephone, — which is out of Metropolitan telephon-centre, — with the office of the Headcommandeur: Dr. John *Török*.

There are 514 patrol posts day and night and besides them 75 bycicle-patrols, five motorist patrols who circulate the whole size of Budapest day and night.

As to the beat-service: the policeman goes to service at twelve o'clock noon and remains in service till twenty-four hours; that is to say: there are posts number 1-st and number second. For instence to-day number first beginns his service at twelve noon on his beat, remains there till 4, p. m. At 4. p. m. changes him on the beat the number second and make service till 8, p. m. Then again comes the number first till midnight, then comes the number second till 4, a. m., at 4, a. m. changes him again the number first and remains on the beat till 8, a. m. number first at 8 o'clock finishes his service for the first twenty-four hours. The number second is on his beat till 12 noon.

Who to-day was number first, he will be to-morrow number second. That is to say: from twelve noon till 4, p. m. is on the beat the number first; therefore the number second beginns his service only at 4 o'clock afternoon, and so on.

Patrol-posts stand on their beat four hours, then they have four hours for rest and refreshment in the guardroom, after that they continue their post-service.

Mounted men and bycicle-men

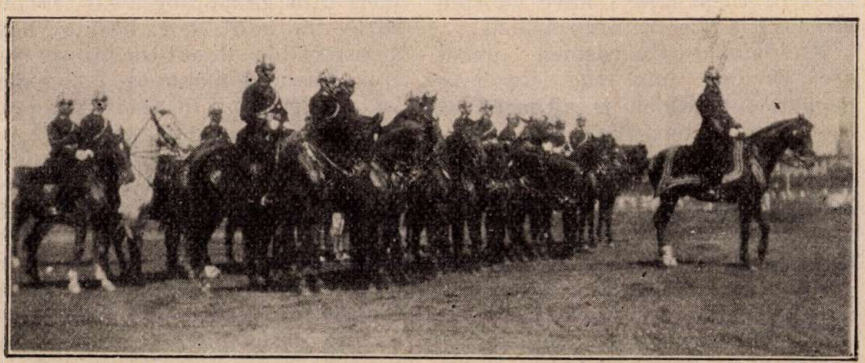

Mounted guardsmen.

are in their beat or better to say: in their circulating-ways two hours, then they get change, and so on. Mounted men generally do not make service at night only in any extraordinary cases, — fire, multitude disturbances or so.

The training-, mounted-, bycichle-, reserve and traffic-controll departments are centrally located, the others are divided into the 129 guardrooms.

The service-system is, that the post patrol at first day is number first, at second day is number second, at third day he makes reserve-service, (almost in the guardrooms) and his fourthy day is quite free. On the fifth day he beginns his service again like number first.

The commandeur of the guardroom is an assistant inspector of 3-rd grade, who makes twenty-four hours service and then changes him the other underofficer who is also an assistant-inspector; so they make a day service and enjoy a day as free. He has to regulate the servise in his little circle, to controll the patrol posts and the patrolls. It is a very important and a very heavy service, for he has to controll all the posts in every four hours and to see, eventually to correct the writing-enounces of the posts.

All the departments have their sportgroups and they sport under the inspect of their officers. The most football sport is of course the football and so follows the boxing, swimming, twisting and the light and heavy athletic.

It is impossible to tell all we want within an article, although we hope with a pleasure that we shall have the honour to regard the American Collegues when coming to Europe in our own beloved country which may God bless and protect.

Post-doves in the service of the Police for strikecases.

Kacagó kaleidoszkop

A CSŐSZ KUNYHÓJA

A városi ember megszólítja a szőlőcsőszt:

— Ugyan, barátom, nem tudná megmondani, hogy mire való itt ez a kunyhó?

— Hát, kérem alássan, *ebben a kunyhóban alszom én, mikor a szőlőt őrzöm.*

A RENDŐRVIZSGÁN

A paragrafusokban való jártasságáról közismert cenzor azt kérdi az újoncvizsgán egyik jelölttől:

— Mondja meg, kérem, mi a botrány?

A jelölt botrányosan zavarba jön; a cenzor segíteni akar rajta s így módosítja a kérdést:

— Mikor kezdődik a botrány?

— *Amikor intézkedni kezdek!* — vágja ki boldogan a jelölt.

AZ MÁR MÁS...

Lélekszakadva szalad a gazda a kasznárhoz:

— Nemzetes uram, nagy baj van!

— Micsoda?

— Az én tehenem agyonbökte a kasznár uram tehenét.

— Meg is fizeti kend!

— Eltévedtem, — mondja a gazda ravaszul — azt akartam mondani, hogy a kasznár úr tehene bökte agyon az enyémet!

— Az már más, István gazda. Ki tehet róla?

A VÉDEKEZÉS

— *Mit csináltok ott az almafán?*

— *Én? Én semmit! Palkó felmászott a fára, hogy almát szedjen.*

— *És te? Te Peti, te kis zsivány, mért másztál fel, te?*

— *Én... én csak azért másztam fel, hogy őt lebeszéljem!*

A HIÁNYOS TUDÁS

A legátus diák vándorlása közben betér egy vendéglőbe és jól bevacsorázik. Később a kocsmáros is odaül az asztalához s beszélgetni kezd vele. Akármit kérdez, a diák mindenre pompásan tud felelni.

— Nagytudású ember vagy — csodálkozik a kocsmáros. — Mindent tudsz, amit csak kérdez az ember... Csak arra vagyok kíváncsi, mi az, amit te sem tudsz?

— Ha csak ez a kívánságod, szívesen megmondhatom, — feleli a legátus. — Nem tudom például, — *a vacsorámat kifizetni!*

BÜFFÉBEN

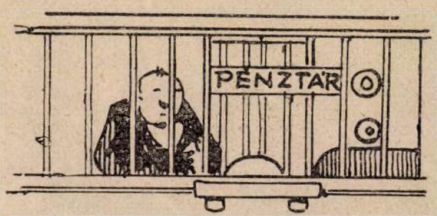

— Kérek 20 fillérért kenyeret.

— Fehéret, félbarnát, vagy barnát?

— Mindegy: *vaknak viszem.*

SZELLEMIDÉZÉS

... Szellem... szellem, idézlek! Itt vagy? Ha itt vagy, koppants egyet az asztalka lábával... ha nem vagy itt, *koppants kettőt!*

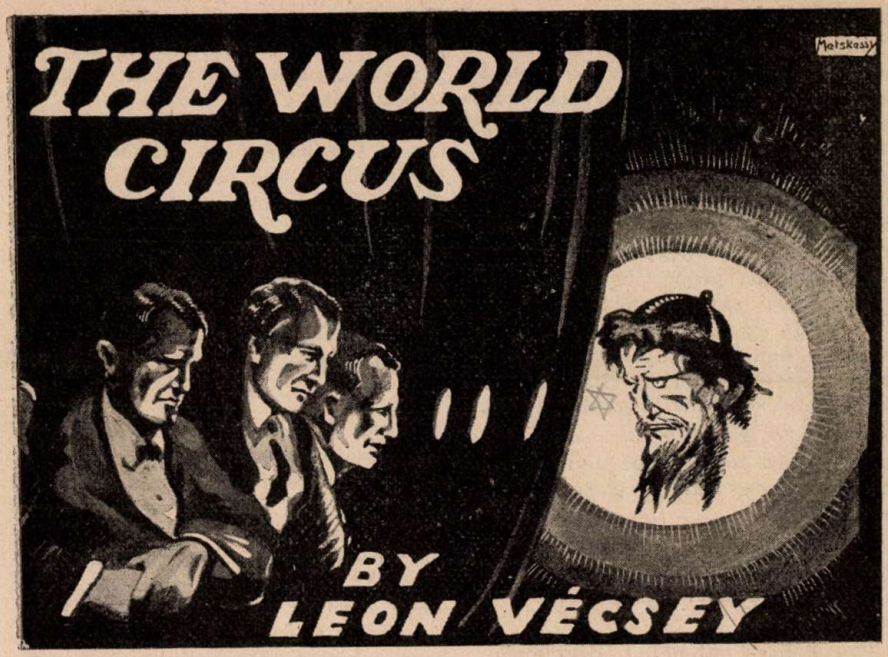

... Not in utter nakednes, not in entire forgetfulness...
(WORDSWORTH)

I.

That funny and not everyday events of which I intend to give a narrative account here took place in the January of the third year of Great-War in London. Existence had become literally un-certain for men in ages of 20—55 by the continuous enlistments, recruitings, Zeppelin and submarine perils and the things of the sort. Daily casually lists, tales of wounded soldiers returned from the fronts told us horrors, related of dreadful things still un-heard of. Many people envied the women who only escaped one sort of horrors, that of facing the trenches of Huns. As for us we have been three booncompanions, who became haphazardously great friends and comrades by the whimsical plays of war times. An officer of the Police, a millionaire and myself. All of us held commissions in one of His Majesty's Highlander regiments. At the time of this recital we were allowed to a holiday of two weeks which we intended to have passed in London in our merry London as we were completely unable to fancy London else than being merry.

Imagine our bitter disappointment to find instead of our merry and happy London, (we have not seen her for almost three entire years) we saw a London gloomy and sorry. No illumination, nor night-entertainments, nor music were to be found. It was about 10 o'clock in the night when we looked at one another on the gutter of Piccadilly Coffe-House, staring at the passers-by as we could have perceived an interesting phenomenon Waiters, musicians, coachmen, pressmen, actors thronged to and fro. We have realized with sorrow that to one front-worn souls nothing in the world can afford refreshment, entairtainment or distraction.

As we looked gloomily at the passers-by and were about to start for

the Hospital, a funny sort of small dwarfish oldened Manneken figure drew our attention. He moved around us nervously with perseverance and as unrestingly as if his body was made up of quicksilver. A grey-coloured fur-hat in a very used condition and a tattered fur-coat were the two chiefs prints in his dress. His face on the contrary was swarthy and sunburnt, proportional, and his scalp was badly ornamented by some tuffs of isinglass hair. His dwarfish figure made a strange and disgusting effect on us. Besides the glare of his eyes had a greenish line, like that of a jackal.

He turned towards us and asked in a low-voiced quick french stuttering:

— Will the Gentlemen enjoy an excentric distruction, a refined sort of pleasant amusement still never enjoyed?

The Police-Leutenant Highlander was about to chase him but the Millionaire Highlander — and there is no use in, a futile denial — I the journalist Highlander also returned an answer with an interested mien.

— Well, what sort of entertainment do yon propose us?

— Dont ask it, Gentlemen — was the short and hasty anwer. — A Circus... Hoffmann's World Circus... the Greatest Show in the World, — and with his fidgety fingers made gests hinting on the greatness of the circus into which he has invited us.

All of us burst in a cold laughter. Besides the talk of that funny little and wizened old man pleased us.

— Circus — I still laughed, — here in the very midst of the town! Where is it that Cirkus?

— Dont ask it — was the short and hasty reply again. — A Gigantic World-Circus. Performance begins just in the midnight 10 o'clock precisely.

Our Police leutenant comrade was about to interfere but the Millionaire Highlander has given already the pass-word „Let us go with him".

However the old greyhaired man still insisted.

— The amusement shall not be very cheap, Gentlemen, one, one, one Pound per head, — and pointed with three of his fingers towards us.

The next moment we sat already in a cab which drove us aling the streets in company of that wonderful little man who has pocketed our three Pounds with a strange look of satisfaction.

II.

It was a good half an hours drive while we crossed suburban roads, ways that looked like blind-alleys. At first I made a vain attempt to trace one the way we was making but I discovered very early that all my attempts to make out where we are going shall be futile. At last the cab stopped in fronts of a badly battered house which with its wooden roof and half-burst walls, sick frontispiece whose colour was beaten by the iron whips of Time-, all-these had a striking reseamblence to our stange guide.

He tapped the gross front-door twice or thrice and the door flung ajar. We entered the house without a moment's hesitation. The house as well as our guide have not arousen much feeling of confidence in us. We have had no arms, our only defence could have been in our sticks. But we felt the eagerness of adventure-hunters and it was sufficient for us. Well enough we followed instinctively the old man who led us accross floors, cellars, staircases, tunnels, underground — cross — ways towards a dark and unknown end.

Then we have passed accross a dirty anteroomlike chamber. My fingers touched in the darkness a score of jackets and dressing-utensils, which hung on racks. Imagine our surprize when an iron-barred door flung open and we have found ourselves in a fashionable theatre-

box, furnished with all requisites of Oriental luxury and Western comfort. The arm chairs around a Turkish tobacco requisite on an Oriental-morocco-table were covered with deep green velvet, I rembember still everything very well, because our way to here and the appearance of our guide were in the strongest contrast with the magnificency of the box. Before our eyes a huge curtain covered three nobe-like openings which I thought allowed us to look to the scene. With eagerness I pulled the curtains away, but all I saw through the openings was an oldish wall with its bricks un-mortared in a few paces of us.

It begins well, — muttered the millionaire highlander as he cast himself into a luxoriously comfortable armchair and began to skim over the prospects and programme-books which were thrown on the Turkish morocco table in the very midst of the box.

I read in it fantastic descriptions of clown „corps" all soort of marvellous circus productions with trained dogs, horses, clown, half-naked danceresses, airgymnast, equilibrists, music-clowns, and so on and so forth. Wicked French novels, with far more wicked illustrations skimmed in our brains. We skimmed over the illustrated book of Professor Hemming on the training and drill of Wild Beasts for circus productions. M. Cyreno's world famous work on the Art of Equilibrists was another center of interest. There was a silver-framed on which with big characters stood the mane „Circus Hoffman". Subsequent with French texte the programme was printed.

— Look here — tried to jest with a hoarse voice our millionaire friend — what we shall see the night. In the opal-coloured twilight his face got a wild hue like that of a corpse Just the same was the case of my Police leutenant friend who puffed fidgety clouds of his opium-tainted cigarette. As for me I know only that my friends complained several times on account of deadly paleness of my face.

All of a sudden a gong's bang struck our ears. Someone has drown away the curtains of our box covering the three openings. Out of the darkness of the Arena strange Oriental melodies saturated mistically up to us.

III.

At first we did not see anything. Our eyes slowly accustomed to the darkness and we perceived a score of twinkling points in its. No living soul was manifested by a sound or a light. I suspected that our box was situated in a height about of the second story of a London house.

The gong sounded again. The millionaire read aloud the first performance of the programme. „Drama in the Diluvian Ages" has he said.

My eyes searched for aquaintances in other boxes. I saw nobody on account of the twilight.

The gong struck more fearfully again. My look returned to the arena which was transformed wonderfully. It was a rocky, sunshiny landscape with silvery brooks. Some still unseen of antediluvian trees stretched towards the sky. Amidst the rocks rushed on a hairy man hovering a stone-hatchet in his hand. A flock of wolves followed him till he waded into the water of silvery brook and disappeared. Then a huge monkey couple passed the scene. With a great bang hurried to this wonderful stage a gigantic beast, just now we became aware of the mighty dimensions of the arena, it was a mammuth the very ancestor of elephants. Under the stroke of his feet a big tree broke in two. Afterwards some new monsters emerged to the scene. An idle primaeval tapyr slowly embraced a wawering tree-giant, then a huge crocodile crept on, I never saw such a big animal in my life. The Mastodon and Brentosaurus performed equilibrish productions.

The twilight slowly changed into a deep-blind darkness it seemed me. A thunder trembled the air, lightening struck down acouple of times, huge dark-grey smoke clouds whirled all around till the twilight slowly appeared again when the lava erupted. The Glowing Death crept on boiling, rushing still the arena was full with primeval beasts and men. They flied for their lives from rocks to rocks and in the wild fright of terror wonderful circus and clown productions were performed by them mostly on the edges of precipices. The fire-flood mercilessly followed them. The Mammuth stood on his two feet and danced around with the Brentozaurus, the Mastodon excelled with his unequalled salto mortalo-s. Primeval Tapyrs jumped like expert clowns and when the lava reached the highest edge of rocks the whole excellently trained „Primeval Menagerie" sat down in a circle around the stone axed animal tamer.

The effect was „éclatant". The scene darkened again only the glowing points of other box-openings reflected a strangely slight light. However a thundering applause broke forth. The millionaire-highlander in his enthusiasm jumped up and in a wild applause has beaten repeatedly his palms together till they became purple red like two boiled crats. He declared aloud that he shall pay an extra to that old scoundrel of guide who led us here. The police-leutenant and me rubbed our eyes I pinched my arms also, as we were in a sleep. We could not believe our eyes.

A new bang of gong was heard and we hurried to the opening of our box. Marvellous circus performances were on the turn. All the productions were framed into mistically wonderful Pantomime-Scenes. I never saw such a grandious stage-managing. I still remember that beautiful „Pompeyan-Market-Scene" which consisted of air-gymnast and equilibrist tricks. A prodigy of Rope-Dancer production followed called „Fire on the roof a New-York sky-scrapper." Amidst the flames of the burning roof a rope-dancers balanced two wheelbarrows. On the „Nuptial of Cossacks" gemine blood has flown. A fakir has thrown a rope into the air which remained in a vertical position. Four children climbed up the rope and in a hundred of bloody portions fell their flesh back to the ground. A shocking sight. But the fakir with his magic-stick touches the bloody flesh and the bloody flesh become alive, four emiling and laughing children resurrected. We attended the murder of Edith Cavell. Prussian soldiers in helmets appeared, dragged her to a wall and put her mercilessly to death.

After this horrible scene the last of productions was announced. „Persecution of Christians in Tibet".

I can not remember to all details of the performance, I only know that the persons of this drama were some execrable friends of Lamas, exultinghly screaming Dervishes, dreadful-ferocious bearts and an innocent little girl of about fourteen years. Her satine dress was torn and ragged and the golden curls of her hair hovered like the hals of the moon around her tiny head.

— She is the daughter of the British envoy! — shouted the millionaire Highlander. — I know her and her father. These black ruffians kidnapped her. — And started for the door.

— Comrade, yon shall not go to believe this comedy here as a reality, — I remarked in an extremely uncertain voice as I seized his arm.

— No, Goodness Gracions, that is not comedy, I swear on my honour, — exclaimed he in excitement. In passing I remark that my friend was reknown in our regiment for his wonderful one can not play way. Look at the coldbloodedness. — No, no, — he shouted, — bloody marks of whipstrokes, look at those eyes, look at those blue bands which the ropes has cut into her body. One can not play comedy that way.

The Police leutenant also interferred with our conversations. His face betrayed dreadful torture and excitement. — A fearful thing is that, — he said. — Look at her when the wild breasts rush at her and strike their paws into her body, That is no comedy. The scene systematically darkens at such moments. She turned her face towards us just now. What a look of despair, I can not bear it-, and covered his face with his hand.

The girl was drawn up by a thisk rope fixed to her girdle. But the scoundrels let her slip down by the rope into the elen of wild-beasts. As soon as a ferocions animal rushed on stimulating the hunger and ferocity of beasts. Thus she was drown up and drown repeatedly. At last the her she was dragged up again, thus came just in the height of our box. She raised her pitying eyes and was about to utter a cry by her half epened little mouth, as if she would implore us in bitter despair, help me, help me, help me. Her nice face was ploughed by tears and her arms were all a blood.

In a fit of frenzy we rushed towards the arena and have stricken the wall with our fists. But the wall was strongly built and resisted. The Police leutenant made for tho door, but it was closed.

In the meantime the dreadful scene took end. The rope was cut in two and the unhappy girl dropped into the glen of bloodthirsty beasts. The animals jumped on the bleeding little corpse. In this very moment all was dark again,

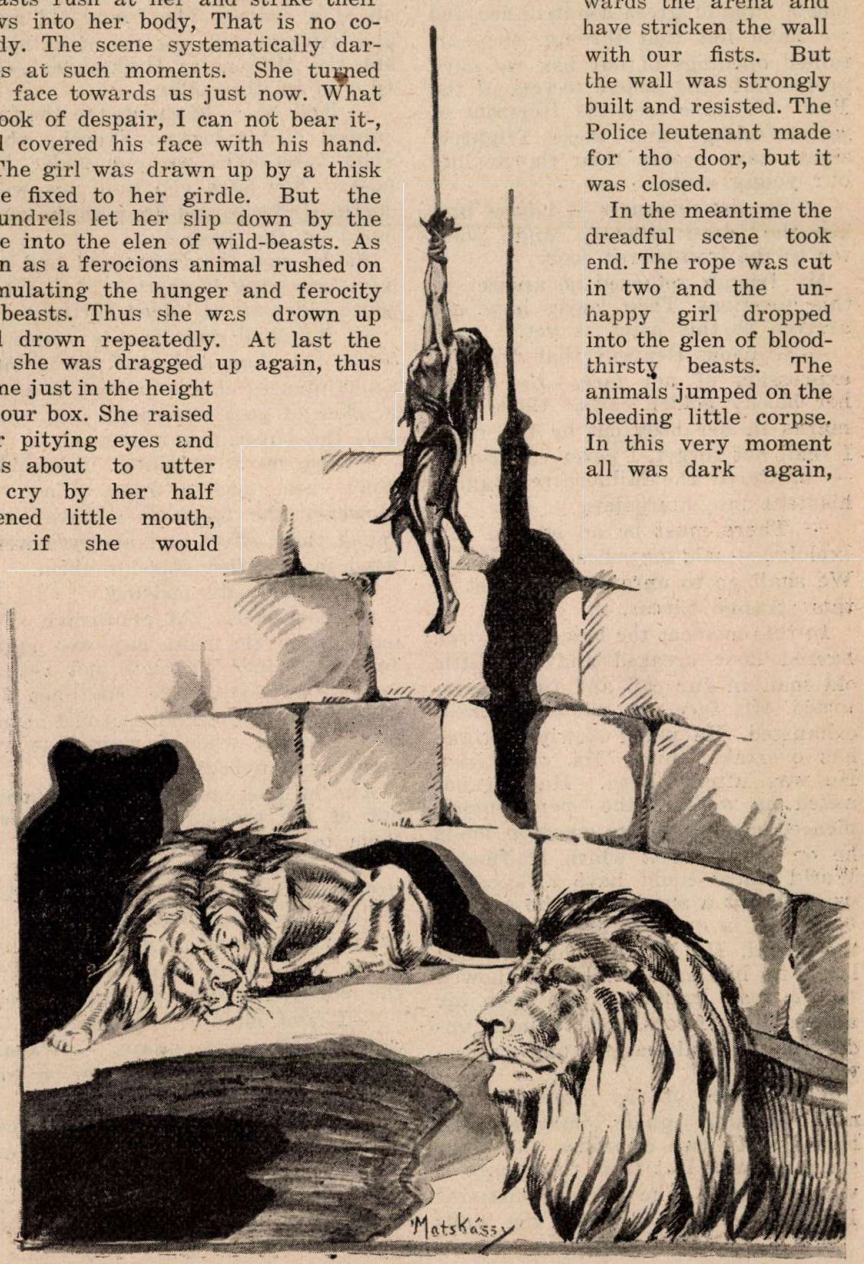

the glowing points of box openings ceased to twinkle, a heavy stroke fell on the gong and the performence was finished.

Tortured and exhausted we fell back into our armchairs. Our faces had a squalid green conntenance and we have felt that through the curtained openings of our box we have peeped into the widest secrets of the Past. We have seen the Horizont of secret feelings and these frightful sights have broken their thorns into our young souls.

— We are prisoners — I have broken the dead silence, and pointed to the iron-barred door.

My friends returned no answer to this questions. Their logycs have not arrived to this point as yet.

— Gracious Heavens, that dreadful expression of her face, the blood, her bloody golden curls, those blue marks in her body cut by the ropes I shall not forget, I never can forget — muttered the Millionaire digging his face into his palms.

— There must be an end to this exploits, — said the police leutenant.— We shall go to unravel the secret of this strange Circus.

In this moment the lock of the iron barred door creaked and the little old man in fur cap and furcoat reurned. His face was pal and looked exhausted. He paced slowly, fatigue has overtaken him. Ha was tired. He was utterly tired. Ha did not asked us wether the performance pleaced us or not. No question made he on the interest which Hoffman's World Show could have awaken in us. Without a single word he started before us in order to lead us back to the world. He had an old-fashioned lamp in his hand while he showed us the way leading to the open air across dirty floors, wet tunnels, underground stair-cases, and crossways.

The silence of our formerly so much gathing guide impresed us heavily. My two comrades also kept strict silence. But from their part it was a trick. The Police-leutenant Highlander made sings on the walls by a chalk. I still wonder how he came to that chalk. The fur-capped didn't say anything.

IV.

As we emerged to the open air the Police-leutenant disappeared all of a sudden. The funny old man also attempted to get rid of us both, but the Millionaire Highlander seized him by the collar.

— Tell us, — be shouted to the fur-capped in his broken French, while some bank-notes we put under his nose, — how have you built his wonderful Underground-Show in the very midst of the Town?

As he saw the frightened and almost wavering hesitation of the wizened old man he added further.

— We shall come here a couple of times, old chap and shall bring our acquaintences also, — added he as in a token of good intentions.

But the fur-capped protested.

— No, no, it is quite impossible, don't ask such a thing of me. — However the banknotes have not failed their effect and his eyes were fixed in a stifled stare to them.

My friend still insisted.

— Look here, old gentleman. Tomorrow or the next day we start for the front. We shall not betray you to anybody. We shall not denounce you to the Police. And I never was a miser when I wanted to recompense anybody.

And he took some bank-notes more out of his pockets and has shown them to the furcapped.

His oldish expression betrayed a dreadful fight in his soul with his feeling. No, no, dont ask it, dont wish such a thing of me. — But his short arms were stretched out for the money. Avarice was thriumphing.

— I dont mind, — muttered as he came to his senses again. — I shall tell you everything. But later on you shall be sorry for it.

And he started back for the house. We followed him. We crossed some rooms which we have not seen on our first way to the Circus. At last we arrived. It was a circlelike floor, full

with dust and dirt. On the wall we saw three small openings. About a hundred of glowworms glimmered in the floor.

— Here is the Circus, the Great World's Circus, Hofman's Greatest Show in the World, — the old man said in a hoarse voice.

You were sitting in a room which has three openings there and he printed with his index-finger towards the wall on which three holes were

made covered with rags of dirty linen. — All yon have seen was Suggestion, Hypnotical-Thought-Transfer. Not an easy job I can tell you. — And with a touch of anxiety he remarked.

— I hope I have not cheated anybody.

Both, my millionaire-friend and me stood ashamed and humiliated. But this feeling lasted a moment only. All of a sudden we heard wild cries, and a great noise as if people had troken a wall. And indeed the wall fell in and half a dozen policemen appeared led by our Police-leutenant friend.

When we got back to our luxuriously furnished box, all we saw was an old dirty cell with three ragged armchairs and a score of French varieté-programms on a badly used wooden table. In the meantime the matchlock-faced hypnotizer disappeared. But the Millionaire Highlander has found amidst the dirt of the small floor some satine rags with yellow hairs sticked to them. He took these relics with himself and has hidden them in secret.

The next day all of us started for the death Hills of Ipres.

A MAGYAR DETEKTÍV
The best Hungarian Magazin
Editional and General Offices:
HUNGARY, BUDAPEST V,
NÁDOR UCCA 38

A NYOMOZÁS TUDOMÁNYA

Kihez forduljunk bizalmas adatokért? — A talált álkulcs — A műszaki kereskedő titka — Hogyan lesz a panaszosból vádlott? — Megfogyatkoztak a besúgók — A műkedvelő detektívek — A névtelen levelek a nyomozásnál.

Írta: Dr. GELLÉRT EDE detektívfőfelügyelő

A kitünő kriminalista értékes és itt-ott már a tankönyv alaposságára emlékeztető cikksorozatának e hatodik része a besúgók, névtelen levélírók munkájával foglalkozik, amely helyenként hasznos szolgálatot tesz a nyomozófeladatnak. Az elméleti fejtegetéseket itt is való esetek fordulatos epizódjai élénkítik, úgyhogy a közlemény a laikus nagyközönség számára riportszerűen érdekes.

Mult alkalommal nagyobb vonásokban bemutattam, hogyan dolgoznak a szokásos bűnözők, a hivatásos nyomozónak azonban nem szabad ezen ismeretekkel megelégednie, minden igyekezetével oda hasson, hogy emberismeretre tegyen szert. E tekintetben olyan legyen a jó detektív, mint a jó iparos. Ha a szakmáját értő asztalos kezébe vesz egy darab fát, úgy azonnal megmondja, milyen sajátossággal bír, kemény, puha, hajlítható-e, tartós vagy repedezni fog. Épp így a jó detektívnek, ha valamelyik egyénnel foglalkozik hamarosan tisztában kell lennie azzal, hogy az illető komoly, megbízható, vagy könnyelmű, megbízhatatlan ember. Ezt különben szorgalmas megfigyelés és tanulmányozás útján a tapasztalat hozza magával. A legtöbb nyomozásnál szükségünk van arra, hogy egyes egyénekhez bizalommal forduljunk, útbaigazításokat kérhessünk. E szempontnál fogva az embereket két nagyobb csoportba oszthatjuk, olyanokra, akikhez bizalommal fordulhatunk felvilágosításért, útbaigazító adatokért és olyanokra, akiktől szakértő felvilágosítást kérhetünk.

Egy nagyobb vállalatnál lopásokat fedeztek fel. Az eljáró detektív a helyszínén puhatol a valószínű tényállás iránt. Szándékosan írom, hogy puhatol és nem nyomoz. Ugyanis neki először azt kell megtudnia, ki az az egyén, akitől bizalommal kérhet felvilágosításokat és csak azután merül fel az a kérdés, kit gyanusíthat? A laikus azt felelné erre, hogy természetesen a cég tulajdonosához, főnökeihez fog adatokért fordulni. Ez téves felfogás. Az a tény, hogy valaki „tulajdonos", a detektív számára még nem jelenti azt, hogy rendőri szempontból nem eshetik alapos gyanu alá. Ennek igazolására felhozhatom a következő esetet: Egy műszaki kereskedő tett panaszt, hogy ismeretlen tettesek este behatoltak üzletébe és onnan körülbelül kétezer pengő értékű árut loptak el. Az esetre úgy jött rá, hogy reggel, mikor ki akarta nyitni üzletét, az ajtót nyitva találta. Rosszat sejtve ment le, segédje társaságában az üzletbe, mert határozottan emlékezett arra, hogy előző éjjel az ajtót bezárta. Az üzletbe lépve azonnal konstatálták az elvitt áruk hiányát, sőt segédje a padlón egy álkulcsot talált. Ebből azt következtették, hogy a tolvajok álkulcs segítségével hatoltak be az üzletbe. Az eljáró detektívnek nem tetszett a tulajdonos viselkedése, előadása, a talált álkulcs körülményei, nem adott hitelt szavainak, azonban ezt nem éreztette vele. Gyanuja alapos volt, megállapította, hogy a főnöknek nagy kártyaveszteségei vol-

tak és hogy nem régen biztosította üzletét betörés ellen. Lefigyelte minden lépését és ennek folyamán megkerült az eldugott árú is. Amikor elegendő adat állt rendelkezésére, elővette a panaszost, aki az adatok súlya alatt beismerte, hogy az egész betörési mesét ő eszelte ki, hogy a biztosított összeget felvehesse.

Más alkalommal egy társascégnél történtek állandóan lopások. A folyamatba tett nyomozás épp azon elv alapján, hogy a detektívnek nem mindig a főnökhöz kell fordulni, megállapítást nyert, hogy a sorozatos lopásokat az egyik társtulajdonos követte el. A másik üzlettárs nem akarta ezt a detektívnek mindaddig elhinni, míg bizonyítékok súlya alatt a társa beismerő vallomást tett.

A felsorolt esetekből is láthatjuk, hogy a detektívnek vigyázni kell arra, hogy felvilágosító adatokért, bizalmas közlésekért kihez fordulhat.

A másik csoportba tartoznak azok az egyének, akik valamely szakismerettel, szaktudással bírnak. Ilyen: az írásszakértő, fegyverszakértő, könyvszakértő stb.

Vannak olyan foglalkozást űző egyének, akikhez nem fordulhatunk ugyan teljes bizalommal, de helyes bánásmód mellett a legtöbb nyomozásnál segítségünkre lehetnek. Ilyenek a pincér, portás, sofőr, hordár, prostituáltak. Állandóan érintkeznek a közönséggel és az így nyert ismeretek gyakran használhatók fel.

Ezek nem tévesztendők össze az úgynevezett

besugókkal,

akiket a mult hagyott ránk, bár kétségkívül megfogyatkozva. A mult században, mikor a közbiztonsági és közrendészeti szervek nem állottak a kultúra mai fokán, és külső megjelenésükben is magukra vonták a nagy nyilvánosság figyelmét, egyes hatóságok részéről rendszer volt a besúgók alkalmazása. A detektívtestületek fejlődésével számuk egyre fogy, úgy hogy ma már alig vannak és azok is a bűncselekmények nagyon kevés fajánál jöhetnek számításba. A régi Bach-korszakbeli fizetett besúgók eltüntek, ha az indító okokat keressük, amelyek ma is arra késztetik őket, hogy a nyomozó hatóságnak adatokat szolgáltassanak, a következőket kell megállapítanunk: A mai besúgók legtöbbje az alacsonyabb néprétegből kerül ki és a kültelkekről regrutálódik. (A bűnügyi nyomozások szempontjából vizsgálva.) Nagy része rovottmultú, avagy rendőri felügyelet alatt álló. Ezek egy része bizonyítani akarja a detektíveknek, hogy mennyire megjavult, nemcsak, hogy bűncselekményeket nem követ el, hanem segítségére van a rendőrségnek annak üldözésében. Adataikat nagy óvatossággal kell kezelni, mert ritkán őszinték. A tapasztalat azt igazolja, hogy csak akkor adnak elő való tényeket, ha bosszú vezérli őket. Összevesznek, verekednek, egymás szeretőit elcsábítják. Ilyenkor besúgással igyekeznek egymásnak ártani. Gyakran vezeti őket kémkedés vagy félrevezetés szándéka. Másokat beárul azért, hogy magáról a gyanut elhárítsa.

Itt kell megemlékeznem azon ráérő egyénekről, akik a detektív szerepben tetszelegnek önmaguknak. Kutatnak, nyomoznak és az adatokkal sietnek a rendőrségre. Ezt a típust nem kell bemutatnom, ilyen ismerőse mindenkinek van. Tagadhatatlan, hogy ezek sok felesleges munkát adnak, de tény az is, hogy amint „a vak tyúk is talál szemet", úgy ezek a működvelő detektívek is hoznak olykor jelentős adatokat, s ezért nem szabad őket minden esetben ridegen elutasítani.

A nyomozásnál a besúgáshoz hasonló szerepe van a névtelen feljelentésnek, a névtelen levélnek. Itt is elsősorban arról kell meggyőződni, hogy bír-e megfelelő alappal, milyen okokból íródott. Nem bosszú vagy félrevezetés a célja. Mert ha meggondolás nélkül minden névtelen le-

vélben eljárnánk, úgy sok haszontalan, felesleges munkának tennénk ki magunkat, a közönségnek pedig alaptalan, felesleges zaklatást szereznénk. Soha senkit sem szabad molesztálni addig, amíg meg nem állapítjuk, hogy a névtelen feljelentés adatai és az ez alapon folytatott puhatolás alapján van-e bűncselekmény vagy nincs. Mivel sohasem tudhatjuk puhatolás, nyomozás nélkül, hogy a névtelen levél adatai bűncselekményhez fognak-e vezetni, kivétel nélkül minden ilyen ügyben el kell járni, de az eljáró detektív rátermettségétől, intelligenciájától fog aztán függni az, hogy míg jelentős adat nincs a kezében, feleslegesen senkinek ne kellemetlenkedjék.

Leggyakoribb eset és legtöbb eredményhez vezetnek azon névtelen levelek, amelyek üzleti lopás leleplezéséhez szolgálnak adattal. Gyakori eset, hogy a rendőrségnek rövid névtelen levélben bejelentik, hogy egyik üzlet alkalmazottja állandóan lopott árút ad el, vagy lopott árút visz haza. Az is gyakori, hogy féltékenység, vagy bosszútól indíttatva, névtelen levelet írnak a rendőrségnek, hogy X keresetéhez képest feltűnő aránytalanul költekezik.

Úgy a besúgást, mint a névtelen feljelentést és névtelen levelet nagy óvatossággal kell fogadni. Főleg etikailag mind a két ténykedés kifogás alá esik. Tény az, hogy a besúgó és a névtelen levélíró nem áll erkölcsi magaslaton, azonban ha választanom kell, hogy elfogadom-e a besúgó vagy a névtelen levél adatait és ezzel a társadalom rendjét, élet- és vagyonbiztonságot tudok menteni, vagy nem fogadom el, mert az etikailag kifogásolható, és ekkor a társadalom rendje az élet- és vagyonbiztonság fog kárt szenvedni, akkor bátran az előbbit választom, mert való az, hogy sok esetben a cél szentesíti az eszközt.

(Folytatom.)

A biztosítási csalás

Vannak olyanok, akik tetszelegnek maguknak abban a szerepben, hogy ők a rendőrséggel „jóban" vannak. Ezek közé tartozik *Weisz* Mózes részletügynök is. Becsületes, szorgalmas ember, semmi szüksége sincs arra, hogy valamely célzattal a detektívek barátságát keresse és mégis, amikor csak teheti felszalad a detektívekhez egy-egy „tippet" leadni.

— Amint Erzsébeten inkasszáltam — kezdte mondókáját, — találkoztam a kitiltott, hosszúujjú Mátyással, tetszik tudni a *zébacherrel* (zsebtolvaj). Ha este kimennek a Poldi kocsmájába, biztosan elfogják.

— Jól van öregem, majd utána nézünk, — válaszolt az egyik detektív, s mivel tudta, hogy mindig siet, folytatta a jelentésírást. Feltünt azonban, hogy most az egyszer Mózsi nem siet.

— Mi az Mózsikám, akar még valamit?

— Megmondom őszintén, valamit nem értek és most az egyszer, ha nem haragszik, én szeretnék valamit kérdezni.

— Csak ki vele!

— A dolog úgy áll, hogy a *Zircel* Lajostól, aki már vagy háromszor ült, azt hallottam, hogy kültelki kis kulipintyóját biztosította tűz és jégkár ellen...

— Úgy gondolja talán, hogy biztosítási csaláson spekulál? — szakította félbe az egyik detektív.

— Azt nem gondolom, azt egészen biztosra veszem! A tűzkárt is el tudom képzelni, csak azt az egyet nem értem és azt szeretném az uraktól megtudni, hogy *hogyan akar ez a csirkefogó jeget csinálni?*

A kínai bazár titka

Napoleon hitvesének milliárdos gyöngynyakéke a bankárné nyakán — Az ékszerkincs kalandos vándorlása három világrészen keresztül — Az amerikai bankár szerencséje — Hogyan került vissza a Louvre büszkesége a múzeumba?

A párizsi Louvre igazgatója napok előtt levelet kapott egyik csikágói régiségkereskedőtől, amelyben ajánlatot tesz, hogy 200.000 dollár ellenében hajlandó átengedni a múzeumnak Napoleon császár világhírű gyöngyönyakékét, amit 1851-ben titokzatos módon elloptak a gyüjteményből. Hogyan került meg ez a históriai nevezetességű nyakék, annak érdekes történetét a következőkben beszélik el az amerikai lapok.

Egy *Cahan* nevű bankár, — aki egyébként dúsgazdag ember, — üzleti útra indult s eközben útbaejtett több kínai várost, ahol szintén voltak érdekeltségei. Egy apró bazár mellett elhaladva feltünt neki egy gyönyörű foglalatú nyakék.

— No, ez pompás ajándék lesz a feleségem számára, — morfondírozott a bankár és bement a boltba. — Egy-kettőre megalkudtak 250 dollár vételárban s Cahan nem sokkal később vasutra ült és hazautazott.

Cahannénak tetszett az ajándék, viselte is minden lehető alkalommal. Egyszer azonban egy kis baleset érte: elromlott ugyanis a nyakék zárócsattja. Maga Cahan vitte a drága ékszert az aranyműveshez, akivel már hosszabb idő óta üzleti összeköttetésben állott. Napok multán ment el újból a bankár az ékszerkészítőhöz, hogy hazavigye a gyöngysort s itt az a furcsa meglepetés érte, hogy az aranyműves 10.000 dollárt ajánlott fel az ékszerért. A bankár szinte megnémult.

— Tudja mit, Cahan úr — szólott erre az aranyműves, — megadom érte a 20.000 dollárt.

Elég szép profit 250 dollár után, spekulált a bankár, aztán így válaszolt:

— Gilt, hazamegyek, megkérdezem a feleségemet s holnap beszélünk az üzletről.

Cahanné azonban sehogysem volt hajlandó megválni a nyakéktől. Másnap beállított Cahan az ékszerészhez, elmondta, hogy felesége inkább tőle válik el, semhogy megváljék az ékszertől s most már erélyesen követelte a gyöngynyakék kiadását.

Az aranyműves mély hajlongások között közölte, hogy az ékszert elküldte egyik jóhírű csikágói régiségkereskedőhöz becslés végett. Cahan, aki előtt most már gyanússá vált az egész ügy, vonatra ült, hogy felkeresse a csikágói antikváriust. Itt aztán még furcsább meglepetés érte. A régiségkereskedő első szóra 70 ezer dollárt kínált a nyakláncért, végre is *megegyeztek 100 ezer dollár vételárban.* Ez már olyan summa volt, amely a Cahanné szivét is meglágyítja!

Cahan zsebében a százezres csekkel haza is utazott s pár nap mulva megérkezett a levél is, amely közölte, hogy az eladott, illetve megvásárolt nyakék valaha *Josefin* császárnő nyakát ékítette, azt Napoleon császár ajándékozta feleségének s ez az az ékszer, amely 1851-ben eddig még ki nem derített módon eltünt a Louvre vitrinjéből.

Arról, vajjon Cahan megmutatta-e a levelet feleségének, egyetlen sort sem írnak a hírthozó amerikai lapok.

A PLATINATÁRCA

BŰNÜGYI TÖRTÉNET

Írta: WESTON ATWOOD detektív (New-York)

Weston Atwood newyorki detektív súlyos szolgálata mellett egyike Amerika legnépszerűbb detektívregény-íróinak. Alábbi izgalmas történetét, amit a True Detective Mysteries című folyóiratból Kovács Dénes dr. ültetett át magyar nyelvre, olvasóink különös figyelmébe ajánljuk.

I.

Cassidy Mihály közrendőr megállt éjjeli sétája közben egy fehér ház előtt és döbbenten hallgatózott. A házból velőtrázó sikoltás, majd utána nyöszörgő feljajdulás, zokogó emberi kétségbeesés hangja hallatszott:

— Ó... nagy Isten... drága kis Peggy!... Egyetlenem!

A rendőr nem habozott, becsöngetett a fehér házba. A csengő hangja éleset jajdult, hallani lehetett hangját a kapu előtt is, de a nyöszörgő férfisírás nem szűnt meg belül.

Cassidy Mihály odalépett a földszinti ablakhoz és gyöngéden megkopogtatta botjával a lehúzott redőnyt. A réseken át látszott, hogy belül világos van. De a jajgatás még ekkor sem szűnt meg.

Erre újra csöngetett, majd megint a zörgetéshez folyamodott, arra gondolva, hogy benn valami szerencsétlenség történt, ám nem jelentkezett senkise. A fájdalmas nyöszörgés, felcsukló zokogás ellenben folytatódott.

— Az áldóját! — mondta a rendőr és fölemelte a kitámasztható redőnyt, hogy benézzen.

Benn egy férfi térdelt vérfoltos pizsamában, karjával átölelte a nyakát a földön fekvő, élettelen nőnek, kinek sápadt arcát még kisértetiesebbé tette a zöldernyős lámpa fénye.

Cassidy kitámasztotta a redőnyt egészen és bemászott a nyitott ablakon. A síró férfi tudomást se vett róla.

— Jöjjön . . . jöjjön velem — mondta a rendőr szinte vigasztaló hangon és kivezette a férfit a hallba. Ott felcsavarta a villanyt és leültette egy székbe őt.

— Mondja el, hogy történt! — biztatta jóságosan.

De az ismeretlen férfi csak rázta a fejét és zokogott, magánkívül ismételgetve:

— Ó . . . nagy Ég! Az én drága kis Peggym! — Cassidy most a hallba levő telefónhoz lépett, felszólította a központi ügyeletet és bejelentette az esetet. Két detektív jelent meg csakhamar, akik közül az egyik így szólt, mikor belépett:

— Sartley Fred úrhoz van szerencsénk?

A vérfoltos, pizsamás férfi rábámult idegenül, majd szomorúan bólintott válasz helyett.

— Williams, — mondtam én detektívtársamnak (mert hisz az egyik detektív én voltam), — Williams, maradj itt Sartley úr mellett, én egy kis terepszemlét tartanék addig.

II.

Amikor a szobába léptem, ahol Cassidy felfedezte a gyilkosságot, mindent rendben találtam, kivéve a

földön fekvő mozdulatlan nőt. Az ágyruhán sem vérfolt, sem küzdelem nyoma nem látszott. Női hálószoba volt, gazdagon és ízlésesen berendezve. A meggyilkolt asszony szép, szőke, harmincév körüli nő, selyem hálóingben, vérfoltokkal a szive körül, feküdt a földön. Szivénél szúrt seb volt.

Miután hasztalan kerestem a tőrt, amellyel megölték őt, visszamentem a hallba.

Sartley Fred ezeket mondta:

— Cseréltünk szobát a feleségemmel ma éjszakára. Én aludtam az ő ágyában. Az a tőr nekem volt szánva. De ki akart engem megölni? Mi oka lehetett rá?!...

— Mért cseréltek hálószobát? — kérdeztem én.

— Éjfél után pár perccel jöttem haza a kaszinóból az este s miután elvesztettem a kulcsaimat, fel kellett ébresztenem a feleségemet, hogy bejuthassak szobámba. Panaszkodott, hogy fáj nagyon a feje és bántja az uccai lárma. Én azt ajánlottam, feküdjön az én ágyamba, miután az én szobám csöndesebb fekvésű. Úgy is történt.

— Mondja csak tovább.

— Nem tudom, meddig aludtam, azt se tudom, mi ébresztett fel. Égett a lámpa a szobámban, holott biztosan emlékeztem, hogy eloltottam alvás előtt. A fal felé fordulva aludtam s most megfordultam. Azonnal észrevettem a feleségemet, aki arccal a földre borulva feküdt. Nem is képzeltem, mi történt, csak akkor rémültem meg, amikor megláttam a vérfoltokat az ingén.

Az egyik detektív most fölkelt és átment a másik szobába, ahol a nő aludt az éjjel.

Tipikus férfi hálószoba volt. Papucs a földön, férfiruhadarabok feküdtek a széken. Az ablakok csukva voltak. Zsebóranagyságú vérfolt a takarón egyébként semmi küzdelem jele, — a lepedő sarkában vérfolt.

Beletörölte a gyilkos a tőrét.

III.

— Mi a véleményed? — kérdezte Willams.

— A jelek megfelelnek Sartley előadásának, — mondtam. — Feleségét valóban az ágyban gyilkolták meg s ő átment a férje szobájába segítségért.

— Azt hiszed, képes volt járni a gyilkos szúrás után?

— Hogyne. Ilyen eseteket ismerünk.

— Tehát úgy gondolod, hogy a gyilkos előtt elhagyta még a szobát?

— Igen. A gyilkos valószínűleg csak azután tisztogatta meg kését a lecsüngő lepedőben.

Az éjjeli szekrényen kitéve feküdt a duzzadó pénztárca. Megnézte a tartalmát, tízezer dollár volt benne.

— Szóval nem rablógyilkosság volt — intett Williams.

Átkutattuk Sartley kabátját és nadrágját. Williams kivett a nadrágzsebből egy kulcscsomót. Azonnal megpróbálta kinyitni az ajtót. Az egyik kulcs pompásan nyitotta a zárt.

— Sartley pedig azt állítja, hogy elvesztette a kulcsait — nézett rám furcsán.

Kimentünk újra a hallba.

Sartley a fejét két keze közé szorította:

— Jaj, ez a zúgás, kalapálás a fejemben! Megőrjít! — mondta.

— Öné ez a kulcscsomó? — kérdezte Williams.

Sartley zavartan bólintott.

— Enyém — mondta.

— Akkor ez felborítja az ön elbeszélését. Nem vesztette el a kulcsait.

— Lassan a testtel — mondtam halkan Williamsnak.

Kihívtam Cassidyt és mégegyszer elmondattam magamnak, hogy fedezte föl a gyilkosságot. Mit észlelt az uccán a jajgatás előtt.

Elmondta, hogy egy öreg asszonyt látott csoszogni végig a kövezeten, akinek kopogós botja nagyon zörgött. Gyanúsnak is találta, de oly hirtelen eltünt szeme elől, hogy azt hitte, bement egy házba. A sarkon pedig egy autó állt, benne estélyiruhás fiatal férfi ült. Azt megkérdezte, nem látta-e az öreg asszonyt. Azt felelte, nem látta, de szivesen felajánlja az autóját, ha üldözni akarom.

— Milyen volt az a fiatal ember? Látta az arcát?

— Nem jól. Háttal volt a lámpának, de különben se volt semmi gyanus rajta. Akkor jöhetett ki a sarokházból és menni készült. Bot lógott a karján.

— Bot? Szóval neki is volt botja, mint az öreg asszonynak?!

Cassidy rámbámult. Nem értett engem.

IV.

Újból Sartleyhez kellett fordulnom.

— Ön azt mondta, uram, a kaszinóban volt az este. Lenne szives elmondani, mi történt ott?

— Kártyáztunk.

— És boroztak is közben, nemde?

— Igen.

— Nem tartja lehetségesnek, hogy valaki kiemelhette zsebéből a kulcsait?

Sartley elgondolkozott.

— Nem voltam részeg, — mondta, — de elég sokat ittam. Elvégre kiemelhette volna valaki, de jót állok minden kaszinótársamért, akivel játszottam.

— Lesz szives megadni a nevét játékpartnereinek?

— Kérem uram, ez igazán...

— Sartley úr, a saját érdekében figyelmeztetem, hogy válaszoljon. Ha ön ártatlan...

— Mit! Azt képzelik, hogy én gyilkoltam meg?

— Nem képzeljük azt. De nem szabad elfelejtenie, hogy a kulcsai a zsebében voltak, annak ellenére, hogy ön mást mondott. Azonkívül egyedül találtuk az áldozattal...

— De mit használ az, ha meg is mondom, kikkel játszottam a kaszinóban! — tört ki kétségbeesetten Sartley.

— Azt bízza csak rám. Kérem a neveket!

V.

Egy csomó előkelő nevet jegyeztem fel a noteszomba. Az egyik játékost ismertem véletlenül. Elmentem hozzá azonnal és elmondattam vele az eseményeket.

— Többen játszottunk tíz óráig, de azután Sartley Fred és De Pree Ronald ketten maradtak — mondta ő. — Ittak alaposan, bár részegek nem voltak azért. Sartley nyert egyre. Ronnie kezdett ideges lenni. Már hatalmas összegeket kifizetett Frednek. Végre egy brilliánsokkal díszített platina cigarettatárcát vett elő s azt tette az asztalra.

— Osszál — mondta. — Ez a csekélység kétezer fontot ér!

— Szóval a tárca a tét?

— Igen.

Sartley osztott s a szerencse megint neki kedvezett.

— Nem játszom tovább, — mondta Ronald, — fáj a fejem.

Még láttam, hogy Sartley zsebrevágja a gyönyörű tárcát, fölálltak mindketten a játékosasztaltól, erre én is átment a szomszéd szobába.

Ismerősömtől visszamentem Sartley lakására, a bűntény színhelyére.

— Látni szeretném azt a platinatárcát, amelyet az este nyert — mondtam.

Sartley már fel volt öltözve, most a nadrágja zsebébe nyult szolgálatkészen.

— Nincs itt. Azaz, hogy hiszen nem is ez a nadrág volt rajtam tegnap este. Ott van még mindig az ágyam melletti széken, vegye ki annak a zsebéből.

— Azt már megnéztem jól. Abban nincs — mondtam.

— De benne volt! Biztosan tudom! Még oda is ütődött az ágyhoz, mikor letettem a nadrágomat! Talán csak nem... Jó Istenem, csak nem?...

VI.

Én már újra liften ültem, miközben Sartley töprengett. Közben reggel lett persze.

De Pree Ronaldnál jelentettem be magamat. Az inas átment a másik szobába, ahonnan egy negyvenöt év körüli elegáns férfi jött ki útrakészen. Sétabot volt a kezében.

— Uram, én azt a cigarettatárcát szeretném látni, — mondtam én bemutatkozás helyett, — amelyet az este Sartley úr nyert öntől.

— Mért nem megy akkor hozzá? A kérdés szarkasztikus hangon röpült felém.

— Mert megtudtam, — mondtam merészen, — hogy Ön a bankban levő safe-jébe tette ma reggel a tárcát, alighogy kinyitották a bankot.

De Pree mosolygott.

— Nevem De Pree Ronald — mondta félrehúzva a száját. — Szükségesnek tartottam megmondani, miután az Ön nevét úgy sincs szerencsém ismerni.

— Weston Atwood.

— Örvendek Atwood úr. Foglaljon helyet, kérem!

Előkelő mozdulattal mutatott a díványra.

— Ez a bot volt Önnél tegnap este is? — kérdeztem én ahelyett, hogy leültem volna.

Ő kezébe fogta a botot s elgondolkozva vizsgálgatta.

— Valóban nehéz lenne megmondani, Atwater úr! Ó, bocsánat, Atkinst mondott, ugy-e? Talán látta már a gyüjteményemet? Nem?! Nos, azt meg kell pedig néznie.

A szobában levő üvegszekrényre mutatott. Én odaléptem, színleg a botokat vizsgálva, valóban azonban őt magát, akit kitünően láttam a tükrös üveg hátlapján. Láttam, hogy változik meg az arca és valami kígyószi-szegéshez hasonló zaj ütötte meg a fülemet.

Sarkon fordultam hirtelen. Most tudtam csak meg, mért nem tette le a botját De Pree, amikor bejött a szobába. Az elegáns sétabot gyilkos tőrré változott, amely az én torkomnak volt irányítva.

— Ön meghalni jött ide, Mr. Atwood. Egy esetben bocsátom csak szabadon. Huszonnégy órára van szükségem, hogy elmeneküljek. Megadja?

Nem feleltem.

— Gyorsan határozzon. Pár másodpercünk van csak. Egy, kettő...

Még mindig nem feleltem, bár éreztem, hogy a tőr hegye beljebb nyomul a húsomba. Kibuggyant mellette a vér. De Pree tehát nem tréfál.

— Há...

VII.

Az ajtón erős kopogtatás hallatszott. Szóváltás. De Pree egy pillanatra odafordult. Ugyanakkor már görcsös erővel csavartam hátra a kezét, melyben a tőrt tartotta s utána lefegyvereztem őt egészen.

Mire Williams bejött, De Pree már bilincsek közt volt.

Egy zsebkendőt csavartam a torkom köré s ezalatt legnagyobb meglepetésemre azt hallom, hogy De Pree így szól Cassidyhoz, akit Williams magával hozott.

— Milyen szerencse, — hogy megjött, biztos úr! Ugy-e, az inasom hívta segítségül? Ez a tolvaj ártatlanná tett egy dzsiu-dzsicu fogással s rám rakta ráadásul még a bilincseket is. Most akarta éppen elvenni az órámat, amikor kopogtak. Igazán hálás vagyok s meg is fogom jutalmazni majd ezt a cselekedetét!

Cassidy és Williams tátott szájjal néztek rám.

— Ravasz ördög, ugy-e? — kacagtam el magamat én, de aztán elkomolyodva tettem hozzá. — Erre is rátérünk majd. Most azonban másról van szó. Voltál a bankban?

Ez a kérdés már Williamsnak szólt.

— Voltam, De a safet nem mutatták meg. A tulajdonos beleegyezése szükséges hozzá.

— Ez a tőrös bot is elég bizonyíték nekünk — vettem kezembe azt most. — A szélessége pontosan megfelel a lepedőbe törült vér alakjának. Williams, kutasd át a zsebeit, remélem, nála van a safe kulcsa még.

Igazam volt. A kulcs előkerült hamarosan. Autóba ültünk mind a négyen és elhajtattunk a bankba.

Előhozták a safet és kinyitottuk.

Drámai pillanat volt.

A gyilkos most megszólalt, bár arcán nem látszott semmi izgalom.

— Uraim, a tárca valóban itt van. Engedjék meg, hogy egy kis papírlapot, amely benne van, megsemmisítsek.

— Addig nem, amíg én nem láttam

— Nem tartozik önökre. Emlék.

— Látnom kell — feleltem határozottan.

Papirok és egyéb ékszerek közt ott feküdt a brilliáns platina cigarettatárca. Csakugyan gyönyörű darab volt és sokkal többet ért, mint amennyire De Pree értékelte.

Kinyitottam. Benne egy kis illatos női levélke volt, ezzel a tartalommal:

„Mindig szeretni foglak, Ronnie, de várnod kell, míg... ő, Te tudod, hogy meddig...

A Te Peggyd."

— Tehát ezért ment Sartleyhez? — kiáltottam fel a meglepetéstől.

— Ezért vissza kellett szereznem a papírt tőle, mert az benn maradt a cigarettatárcába.

— S nem is tudta, hogy Sartley helyett a feleségét ölte meg?

— Csak akkor, amikor már késő volt. Micsoda ár egy asszonyért!

Megindultunk vele az ügyészségre.

(Vége.)

A GURULÓ DIÁKOTTHON

Az amerikai vagonlakó diákok — Életrevaló ötlet az illinoisi Blackburn-egyetemen — A talapzatáról leemelt vasuti szalónkocsiban laknak a diákok a teljes háromhónapos vakáció alatt — A nyár alatt az egész ország területét bejárják a diákok s tanáraik vezetésével megszemlélik hazájuk minden nevezetességét.

Az alábbiakban nem a mi szegény, trianonszülte vagónlakóinkról lesz szó, hanem a boldog és gazdag Amerika egyetemi ifjúságának egy kedves, nyári szokásáról, amit szövegben és képekben ismertetünk A Magyar Detektív olvasói előtt.

Illinois amerikai államban, a jónevű Blackburn-egyetem diákjai közül azok, akik nem akarják szüleiknél, otthon tölteni a nyári szünidőt, csoportokba verődnek össze és előre megállapított program szerint háromhónapos társas kirándulásra indulnak. Erre a célra az illinoisi vasúttársaság megfelelő módon átalakított, kényelmes két vasúti Pullman-kocsit bocsájt a diákok rendelkezésére a hozzátartozó mozdonnyal és személyzettel együtt, teljesen ingyenesen. A két vasúti kocsiban indul el a diáksereg s rendszerint néhány tanár is velük tart. Meghatározott útiprogram szerint robognak különvonatukkal a diákok az illinoisi vadregényes erdőségeken és lapályokon keresztül, mígnem elérkeznek a kitüzött célponthoz, ahol — lehetőleg távol az emberlakta vidéktől — a nyilt pálya mellett letáboroznak.

Ez úgy történik, hogy a két Pullmann-kocsi külön mozdonya, amely e célra megfelelő daru-szerkezettel van ellátva, egymásután leemeli a vasúti kocsi felső részét kerekeiről és a sín mellett felállítja, mint valami kényelmes házacskát. A mozdony azután elvontatja az üres kerekeket, szabaddá teszi a

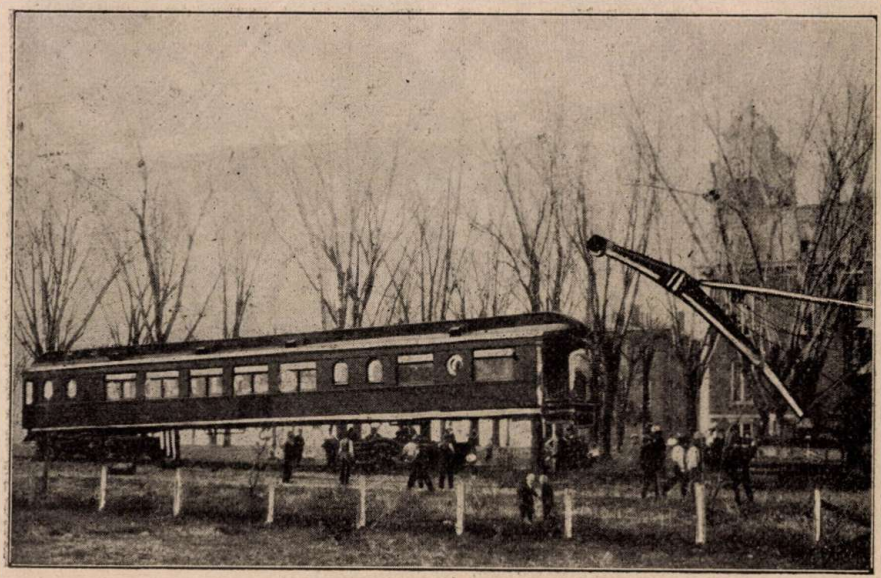

A diákok szállását képviselő vasúti kocsit leemelik a sínekről.

pályát, a diákok pedig ott maradnak a magukválasztott nyaralóhelyen.

Vidám, egészséges sportélet kezdődik most, az emberektől távol. A két Pullmann-kocsi berendezése olyan, hogy az egyik hálóteremnek használható és konyhával van felszerelve, a másik szalón, társalgó és ebédlő, ahol rossz időjárás esetén is pompásan elszórakozhatnak a diákok. Az egészséges és erős amerikai fiúk a sportok minden ágát gyakorolják magukválasztotta kényelmes nyaralóhelyükön, de ugyanekkor a tanulásról sem feledkeznek meg s az egész nyáridő alatt szorgalmasan forgatják a könyveket is tanáraik vezetésével.

Bizonyos idő elteltével azután ismét megjelenik a vasúti mozdony, az üres kerekekkel és az emelőszerkezet segítségével mindenestül visszateszi a két kocsit a sínekre. A diáksereg indul ismét más vidékre, most már valami divatos fürdőhely, vagy látnivalókkal telí nagyváros közelébe, ahol a vasúti sín mentén hasonlóan letáboroznak. Ilyenformán a háromhónapos nyári szünidő alatt bejárják úgyszólván az állam minden nevezetes vidékét és nemcsak az iskolakönyvből, de közvetlen tapasztalás révén, eleven valóságban ismerik meg hazájuk nevezetességeit.

Az életrevaló ötletnek igen sok híve van már Amerikaszerte. Más államok is megpróbálkoznak az ilyen diákvonatok felszerelésével és valósággal versengenek abban, ki tudja pazarabb keretek között és szebben kiállítani a diákok szállását képviselő kényelmes vasúti kocsikat. Képeinken a síneken guruló amerikai, nyári diákotthon belső világát mutatjuk be, mint valami távol tündérvilágot, ami a szegény magyar diáksereg számára nem más, mint holmi kúsza káprázat, elérhetetlen álomkép, messzi varázsrege a bőség és gazdagság igéretföldjéről.

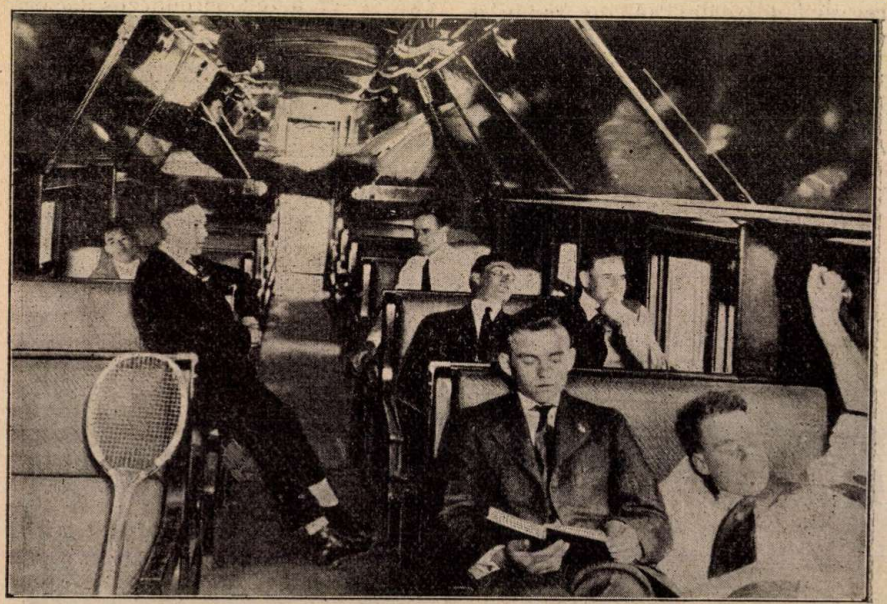

Élet a guruló diákotthonban.

A BETÖRŐVILÁG RÉME

Új rendszerű elektromágneses, higanykontaktusos vészjelző-készülékek, amelyek tökéletesen megvédelmezik az értékeket a bűnös kéztől — A tartalék-akkumulátortelep különleges szerepe — A sokszoros biztosítás — Lényeges könnyítés a rendőri preventív munka terén

Az alábbi rendkívül érdekes tudósítás a bűn elleni küzdelem egy igen fontos és jelentős területének, a szellemes és hatásos betörésbiztosító-készülékek arzenáljának legfrissebb csodáit ismerteti. Az érdekes és hasznos tudósítást olvasóink különös figyelmébe ajánljuk.

A bűnt üldöző és a bűncselekményeket megelőző rendőri szolgálat százféle technikai segédeszköze között a legszellemesebbek azok a különböző kivitelű és berendezésű szerkezetek, amelyek riasztójelzést adnak, ha avatatlan kéz érinti a féltett kincset őrző páncélszekrényt vagy zárat. *A Magyar Detektív* hasábjain egész sereg ilyen készüléket és berendezést ismertettünk már, de valamennyi szerkezetnek meg volt a sebezhető, kényes pontja, ahol a körmönfont, a technika legújabb vívmányaihoz páratlan rugalmassággal alkalmazkodó betörő ki tudta játszani a szövevényes készülék éberségét. Most végre azután bécsi mérnökfeltalálóknak sikerült olyan készüléket összeállítani, amely *teljes százszázalékos biztonsággal megvédelmezi az általa őrizett zárakat és tárgyakat s a tökéletességig megbízható és hatásos.*

Ez az újfajta készülék, amely teljességgel lehetetlenné teszi és végleg kizárja a betörés problémáját a *Litwin*-rendszerű elektromágneses, higanykontaktusos vészjelző berendezés. Maga a készülék tulajdonképpen két részből áll, éspedig a *betörést jelző készülékből,* amelyet tetszés szerinti helyre szerelhetnek fel. A legtöbbször a felügyelettel megbízott bizalmi ember lakására vezeti be a vészjelzőt, A berendezés másik része az érintkező kontaktus szerkezete, amelyet a biztosítandó tárgyakon, mint pl. pénzszekrényeken, az ajtózárakon, asztalfiókban, ablakokon, fontos okmányok, pénzkötegek levélnehezékeiben stb. szerelnek fel, hogy jelt adjon, ha hozzáérnek a tárgyakhoz.

A kis készülék azonban nem éri be ennyi eredménnyel, hanem minden legkisebb lehetőségét ki akarja zárni annak, hogy valami közbenső véletlen a védőberendezés dacára sikerre vezesse a betörési kísérletet. Igy elsősorban az *árambiztonságra* ügyel s tekintettel arra, hogy

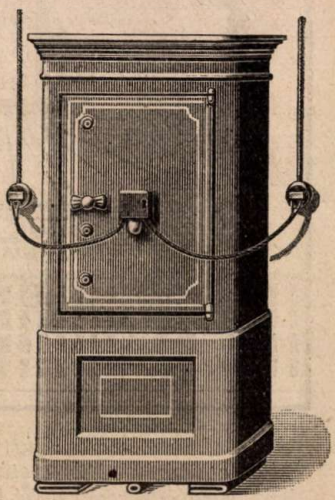

A Litwin-rendszerű elektromágneses, higanykontaktus vészjelző készülék.

az egész szerkezet elektromos áramra van berendezve, gondol arra is, hogy esetleg a készüléket működésbe hozó 110 voltos egyenáram — valahogy kimaradna. Ebben az esetben, ha bármi okból kifolyóan megszűnnék a villanyáram, *a készülék automatikusan átkapcsolódik egy másik, akkumulátorteleppel konstruált tartalék-áramkörbe.* Gondol arra is, hogy esetleg az a bizalmi ember, akinek lakására a vészjelző-csengő be van vezetve, nincsen otthon s ez esetre külön, tartalék-vészjelzőcsengőt alkalmaz a házfelügyelő lakására is. A készülék tehát ilymódon — nyugalmi és működtető áram befolyása alatt — minden körülmények között biztosítja, hogy a vészjelet megadja, ha illetéktelen, bűnös kéz közelednék a védett tárgyhoz. A szerkezet olyan, hogy nemcsak akkor adja meg a riasztójelzést, ha fúrást, vésést, autogénvágást kísérelnek meg a pénzszekrény falán, vagy az ajtózáron, de akkor is, ha a védett tárgyat *egyszerűen megérintik, sőt akkor is, ha a villanyvezeték átvágásával rövidzárlatot idéznek elő.* A vállalat másik, hasonlóan szellemes készüléke a Litwin-rendszerű elektromos tűzjelző készülék Úgy ennél, mint a betörésbiztosító szerkezetnél, — a készülék konstrukciójánál fogva, — a hamis vészjelzés teljesen ki van zárva.

Szinte érthetetlen, hogy a nagy vállalatok és mindama intézmények és magánemberek, akiknek különösen sok féltenivaló értéke van, miért nem szerelték fel hasonló készülékkel helyiségeiket, holott a rendőrség munkáját lényegesen megkönnyítenék ezzel s valóban a leghatásosabban biztosítanák magukat az érzékeny károsodás ellen. A Litwin-rendszerű készülékeket Magyarországon a Martin és Sigray r.-t. Elektromos Mérőműszerek gyára, Budapest gyártja és hozza forgalomba, a Botond ucca 10. szám alatt, ahol most már mindenki számára hozzáférhető a hasznos és áldásos szerkezet, — amelynek eredményét büszkén könyveljük el a bűnügyi prevenció javára.

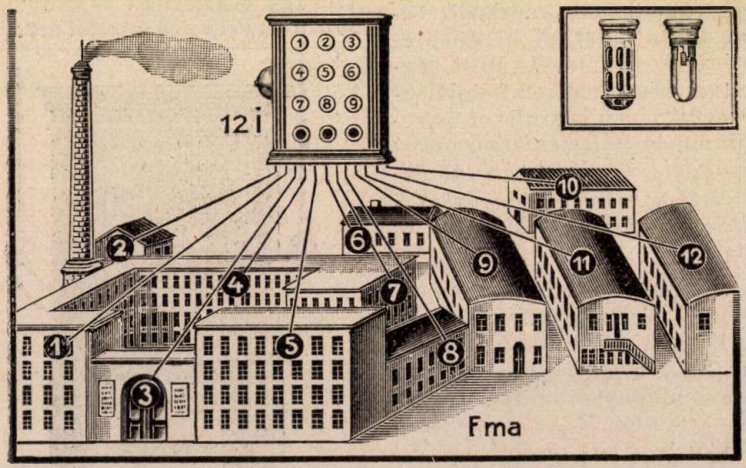

A Litwin-rendszerű elektromos tűzjelző készülék, amely megelőzi a tűzkárt. Tűz esetén a helyiség hőmérsékletének hirtelen emelekedése révén a készülék automatice, minden külső segítség nélkül, önmagától azonnal megadja a vészjelzést.

EGYESÜLETI HÍREK

A Detektív Athletikai Club énekkarának zászlószentelése

Újra gazdagabbak lettünk.

Aki a *DAC*-nak nemsokára országos krónikáját rovom szerényen, őszinte és a detektív tárgyilagos apró betűseregével, a klubtörténet számos oldalát kell, hogy most átugorjam, mert az az eredmény, amelyet most a társadalmi szakosztály kizárólagos sikereként kell, hogy elkönyveljék, nem várt lendülettel vitte előre az egész nemescélú egyesület ügyét.

A zászlószentelés magasztos ünnepének emlékét jeljegyzem tehát a nagy magyar beteljesülésre váró remények oldalára, mint verőfényes állomást, hova sok esztendő nehéz küzdelmében vissza-visszatérünk, hol mindig újat és mindig pihenést fogunk találni.

Ez a felszentelt, gyönyörű zászló legszebb igérete a detektívdalárda művészi jövőjének, de mi, akik az előretörésnek ezt a ritka szép példáját csak mint a dalosok hódoló közönsége figyelhettük a publikum és a klubnak széksorából, magunk is odaállunk a zászló alá. *Legyen a Ti dalotok a mi szivünké is és legyen a mi detektív atléta karunk a Tietekével egybefonva a hazáé,* melynek elszakított hantja alatt apáink pihennek.

Ez lesz az egyetlen vágy és az egyetlen cél, amelyért a Ti magatokalkotta szimbólumotok mögé mindannyian sorakozva, a zászlót az egész Detektív Athletikai Club a magáénak fogja vallani.

A zászló ritkán látott művészi tökélyű munka. A *Jó Pásztor*-zárda apácáinak műremeke. A nagy műízlésre való tervezés munkája *Mersich* Gyula detektívfelügyelő fáradhatatlan agilitását dícséri. Mersichről le kell szögeznünk, hogy arra a célra, hogy a zászló elkészüljön, a munkát ellenőrizze és útbaigazításával szolgáljon és hogy — mint láttuk — az ünnepség rendezésének 80 százalékát maga végezze, kivette a nyári szabadságát. De dicsérendő munkát végzett a dalárda minden egyes tagja is a rendelkezésükre állott rövid idő alatt, mert a 13—15-iki szegedi dalosverseny dátuma igen közel volt.

A zászló jeligéjét a *Nagyúr, Rákosi* Jenő írta: *Dalunk a szivéké, karunk a Hazáé!* Csontszínű lyoni egybeszövött selyemből készült arany rojtokkal és bojttal; a széleken a dalárda szine fut végig hullámosan fekete, piros, fekete arany szegélyezéssel. Egyik oldalán *Detektív Athletikai Club Énekkara* felírás; cserkoszorúban arany líra ezüst húrokkal. *Budapest, 1926.* Négy sarkában arany cirádákban a magyar korona. Másik felén *Nagy-Magyarország térképe van hímezve,* felette szétterpesztett szárnyú vijjogó Turul-madár védi a hazát. Alul Rákosi Jenő jelmondata. A zászló sarkaiban művészien hímezve Bánát, Húnság, Kárpát és Erdélyt ábrázoló szimbólumok.

Folyó hó 7-én délelőtt 10 órakor folyt le az ünnepélyes felszentelés a *Polgári Lövészegyesület* székházában. A templommá átalakított nagyteremben dr. *Csiszarik* János c. püspök pontifikálta a szent misét, melyen *Patercs* János és ifj. *Lamperth* Ferenc, a felügyelő fia, ministráltak. A püspök gyönyörű beszéd keretében méltatta a zászló rendeltetését és magasztalta azt a magas célt, melynek

szolgálatába szegődött. A krisztusi szeretet, melynek hirdetése közben a zászlót megszentelte és átadta rendeltetésének, meghatotta az egész díszes hallgatóságot és azok a szavak, amelyekkel útjára bocsájtották ezt a díszes alkotást, nem fognak szavak maradni azok lelkében, akik a zászló követőivé szegődtek.

A felszentelt zászlót *Mersich* Gyula szakosztályvezető háromszor mélyen meghajtotta a püspök, majd dr. *Laky* Lajosné zászlóanya és *Laky* Lajos dr. rendőrfőtanácsos-detektívfőnök előtt. A templomi ájtatos hangulatot itt azután megtörte a lelkesedő szeretet és a megjelentek szívből éltették a főnököt.

Azt a szeretetet, amelyet principálisa iránt érez ez a hatszáz főnyi testület, meg kell, hogy ossza valakivel. Meg kell pedig osztania azzal a bájos asszonnyal, aki egyetlen nap alatt úgy beférkőzött annak a sok komor embernek a szivébe, hogy én csak azzal regisztrálhatom a közhangulatot, hogy bájosabb, mindannyiunknak kedvesebb és szerencsésebb választást nem produkálhatott a vezetőség, mint amikor a zászlóanyák között éppen dr. Laky Lajosnét sikerült megnyerni. Ez volt a véleménye a jelenlévőknek is, mert a detektívfőnök mellett kijutott az ünneplésből a zászlóanyának is.

A koszorúslányok, vagy mondjuk zászlóőrök tisztét három kis angyal látta el bájos komolysággal. A detektívcsemeték neve: *Kőrössy* Pálma, *Menyhardt* Katuska és *Paterc*s Sári.

A Himnuszt a közönség énekelte, majd az énekkar elénekelte a „Hiszekegy"-et. Azután *Pillis* Károly, az Országos Dalosszövetség alelnöke mondott ünnepi beszédet; elhozta a betegen fekvő szövetségi elnök és a szövetség üdvözletét. Lelkesült szónoki beszédben méltatta a dalt, melyet először az anya énekel a csecsemőnek, a dalt, melyet a szerelmes ifjú énekel kedvesének és a dalt, mely a sírig kíséri az embert. Megjegyezte, hogy igen sok évtizedes multra visszatekintő dalárda van, melynek azonban nincs zászlaja, mert nem volt olyan vezetőségük, amely a filléreket helyes úton értékesíteni tudta. A zászló az egység jele. Az egyesületre — úgy mondotta — fontos feladat hárul a gyönyörködtetésen kívül is. Forró hazaszeretettől fűtött szavain átvonult egy kis derengés, mely hazánk egén biztatólag mutat egy jobb jövő felé, melynek „egyik legerősebb fegyvere a sohasem felejtő magyar dal".

Azután az első zászlószöget „Isten nevében" felirással a püspök úr ő excellenciája ütötte be, majd pedig a római katolikus egyház és a saját zászlószögét „az Egyház igen szerény szolgája, szerény jómagam nevében" kisérő szavakkal. Azután sorban a zászlóanyák, előkelőségek és testületek szögei nyernek elhelyezést. A belügyminisztérium képviseletében megjelenő dr. *Horty* Béla rendőrtanácsos' elhelyezi *Vay* Kázmér miniszteri tanácsos és dr. *Csupor* István miniszteri osztálytanácsos szögét, *Bauer* Ernő dr. rendőrtanácsos-detektívfőnökhelyettes, a rendőrfőkapitányság vezetői, a fővédnökök és védnökök és elsősorban *Rákosi* Jenő, a fővárosi vezetőség szögei nyernek elhelyezést; a Dalosszövetség nevében *Pillis* Károly alelnök veri be azután zászlószögét „*Kívánom, hogy az egyesület lángolva szerető szívvel egyesüljön abban a gondolatban: dallal megszerezni hazánkat*" jelmondattal. A belügyminisztériumi és főkapitányságí kezelő tisztikar nevében *Rostás* Kálmán főigazgató: „*Testvéri szeretettel, sic itur ad astra*" jelszóval, a Detektív-Nyugdíjpótló Egyesület nevében *Enyedy* Ferenc titkár: „*Megértés, összetartás, szeretet nevében*" jelmondottal, dr. *Heténvi* Imre főkapitányhelyettes nevében *Mersich* Gyula felügyelő: „*A dal egységét nem lehet megbontani*" és saját nevében: „*Hazáért és szabadságért zengjen a dalunk*" jelmondatokkal, utánuk sok közéleti kitünőség, majd a detektívfőcsoportok és csoportok, valamint a beosztott detektívek helyezték el zászlószögeiket.

A többi hitfelekezet papja később meghatározandó időben fogja a zászlót megáldani.

Az esti hangverseny

Este fél 9 órai kezdettel ugyanott fényes hangversenyt rendezett a dalárda, sok kedves vendég közül újra s

elsősorban ki kell emelnünk a legkedvesebbet, dr. *Laky* Lajosné zászlóanya személyét, valamint dr. *Laky* Lajos rendőrfőtanácsos-detektívfőnököt és dr. *Bauer* Ernő rendőrtanácsos-detektívfőnökhelyettest, kik áldozatkész felülfizetés terén is előljártak.

A DAC énekkara és a Rákospalotai Dalkör együtt elénekelte Szabados: Hiszekegy-et, majd *Szathmáry* Róbert ügyvezető elnök mondotta el üdvözlő beszédét, mely így hangzott:

Szathmáry Róbert beszéde

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mély tisztelettel és meleg szeretettel üzvözlöm és köszöntöm Önöket a „*Detektív Athletikai Club*" elnöksége nevében. Megköszönöm azt a kitüntetést, hogy délelőtti és esti megjelenésükkel a mi ünnepélyünk fényét ily ragyogóvá tették.

Mi — illetőleg a *DAC* — ma *zászlót* szentelt és pedig az énekkarunk zászlaját, amely zászló ezt a mindent kifejező, mindent megmagyarázó klasszikus tömörségű jelmondatot viseli magán:

Dalunk a szíveké,
Karunk a Hazáé!

E mondattal két — évezredes — igazság jut kifejezésre. És pedig olyan igazság, amely cáfolhatatlan.

Mindenki tudja, mindenki érzi, hogy a *dallal* a szivekhez szólnak; a sziveket hódítják és nyerik meg azok, akik a dal kincsével bírnak.

Mi is a sziveket, a lelkeket — az Önök és mindenkinek a szivét és a lelkét — akarjuk meghódítani, megnyerni magunknak.

Barátokat, tisztelőket és megbecsülőket akarunk szerezni magunknak, akiket azután, mi is tisztelni, becsülni és szeretni fogunk.

Mindenki tudja, mindenki érzőn érzi azt is, hogy a karral oltalmazmazni, de szükség esetén védekezni is kell a netán reánktörő ellenséggel szemben.

Mi, kik — szent zászlónkon — karunkat a *Hazának* ajánljuk és dalunkkal a sziveket akarjuk meghódítani, megnyerni, szükség esetén tehát a karral, ha kell, utolsó csepp vérünkig, a hazát védjük meg, a dallal pedig a szomorúságot, a bút űzzük el.

Jövőben tehát szent zászlóval indulunk a nemes küzdelmekbe, a nemes versenyekre, hogy onnan most már isteni segítséggel győzedelmesen kerüljünk ki s hogy ezt a szent zászlót, amelyet Nagyméltóságú dr. *Csiszárik* János almissai rk. c. püspök, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter úr őkegyelmessége szentelt meg s amelv zászlónak olv fenkölt gondolkodású, nemeslelkű zászlóanyái vannak, mint:

Dr. Marinovich Jenőné,
Dr. Török Jánosné és
Dr. Laky Lajosné

méltóságos és nagyságos asszonyok, mindenhol csak fényt és dicsőséget szerezzen."

Azután szép szavakkal emlékezett meg névszerint a fővédnökökről és védnökökről.

— És most elsősorban köszönetet mondok — folytatta — a kegyelmes püspök úrnak, hogy a zászló megáldása után oly mélyreható, magasztos szavakkal tartott a zászló jelentőségéről ünnepi beszédet.

E szavak örökké élni fognak bennünk s így e felfogásban, e gondolatban fogjuk zászlónkat megbecsülni, őrizni és magasra tartva, *diadalról-diadalra* vinni.

Megköszönöm ezután az „*Országos Dalos Szövetség*" mélyen tisztelt kiküldöttjének Pilis Károly szövetségi alelnök úrnak, hogy megjelenésével és értékes felszólalásával ünnepélyünknek a hivatalos jelleget megadta.

Köszönetet mondok a *Rákospalotai Dalkör* és az *Ujpesti Harmónia női dalegyleti* dalárdáknak, akik kiváló szereplésükkel ünnepélyünk díszét és sikerét a dal jegyében elősegítették s akik nekünk az e téren való haladás útját megmutatták.

Köszönetet mondok a DAC énekkari szakosztály vezetőjének, *Mersich* Gyula detektívfelügyelő úrnak, akinek a fáradhatatlansága, hozzáértése, nagy tudása és kiváló képessége legjobban előmozdította e szép — szemet és lelket gyönyör-

ködtető — ünnepély megrendezését.

Itt vele kapcsolatban kell megemlékeznem *Dr. Oltványi Rezső* karnagy úrról, aki igazán nagy tehetséggel és nagy tudással, fáradtságot nem kímélve tanította be az elhangzott és elhangzandó énekszámokra a klub dalosait.

Csala János tanár, zeneszerző urat is hálás köszönet illeti, hogy eljött közénk és nagyszerű szerzeményével bennünket a szünet után szórakoztatni fog.

Köszönetet mondok azoknak a budapesti és vidéki kartársainknak, akik az ő pengőikkel és filléreikkel a mai ünnepély anyagi sikerét is elősegítették.

Megköszönöm a zászlószegek megváltását azzal, hogy nemes, szép és maradandó cselekedet ez, mely idők multán is névvel igazolja és hirdeti azt, hogy kik voltak azok, akik a DAC énekkarának a szent zászlajának a megszerzését előmozdították, illetőleg lehetővé tették.

Külön köszönet illeti *dr. Laky Lajosné, Jády Margit* nagyságos asszonyt és kiváló férjét, *dr. Laky Lajost* a mi szeretett, kedves és nagyszerű főnökünket azért a nagy áldozatért, hogy megszakítva nyári szabadságukat, a fáradtságos munka utáni üdítő pihenést és feljöttek vidékről csak azért, hogy a mai szent ünnepen jelenlétükkel és képviseletükkel is bizonyságot tegyenek arról, hogy detektívfőnök és detektívtestület egy test, egy lélek s hogy ez a nagyszerűen fegyelmezett testület mindig egy szívvel és lélekkel kitart szeretett detektívfőnöke, *dr. Laky Lajos* és kiváló helyettese, dr. Bauer Ernő mellett.

Ime, a szent zászló, melyre a zászlóanyai szalagokat ily kedves, bájos és előkelő hölgy, mint *dr. Laky Lajosné* tette fel, csak dicsőséget és büszkeséget hozhat miránk, a detektívtestület és a *Detektív Athletikai Club* tagjaira.

Hölgyeim és Uraim!

Önök, kik itt jelen vannak s e lélekemelő és nemesítő ünnepély közvetlen szemlélői, tanui, vigyék el ismerőseik és barátaik közé azt, amit ma itt látnak és éreznek. Mondják meg mindenkinek, mondják meg a vidéki kartársaknak is, hogy ez a szent *zászló* még szorosabbá köt bennünket az egységben, a kötelességteljesítésben, a fellebbvalóink és barátaink tiszteletében és megbecsülésében.

Ez a szent zászló amelynek jelentősége már a IX-ik század óta teljes egészében közismert, bennünket egy családdá von össze, mely családban a *Pater familias:* a *Zászlónk!*

A zászló mindég célkitüzésül szolgált, a zászló alatt tömörülőknek mindég nemes ideáljaik és céljaik voltak s e célok elérésére tömörültek egységgé a szent zászló alá.

Zászlók alá tömörültek az egyház hívei, zászló alá tömörültek a hont védő és országokat hódító nemes magyar vitézek s zászló alá tömörül ma is mindenki, akinek nemes céljai és ambíciói vannak.

Miért? — merülhet fel az önkénytelen kérdés. — A felelet pedig egyszerű és könnyű:

Nagyobb a remény a cél eléréséhez, ha ehhez Istent hívjuk segítségül.

S ezután, ha a parádés ceremónia befejeztetett, tiszta szívvel és emelkedett lélekkel mulasson jól minden kedves vendégünk és szólaljanak meg a DAC úri zenekarának üdítő hangjai, hogy a mai szép ünnepély, a mai szép kép méltó, díszes és színes keretet kapjon.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Érezzék jól magukat."

A közszeretetben álló ügyvezető elnök szavait lelkes tetszés kísérte. Hogy tisztsége ellátásával örömet és fényt szerezzen klubjának, ő maga is szabadságát szakította meg.

Az elnöki üdvözlést Rákosi Jenő beszédének felolvasása követte. Az írás ősz fejedelme beszédét a vezetőséghez juttatta el, mert ugyanakkor a Balaton partján egy gyermekakció élén kellett, hogy közreműködjön. A toll mestere, mint mondotta, inkább „az ő gyermekeit" választotta. Költői műve, mely maga is dal volt a dalról, szóról-szóra itt következik. A beszédet hatásos előadásban Kőrössy Endre detektív olvasta fel:

Rákosi Jenő üdvözlő szavai

„Tisztelt Közönség!

Zászlónk ünnepi felszentelése, a lélekemelő szertartása után, most itt gyültünk össze, a művészet és a vidám emberi jókedv csarnokában, hogy ünnepnapunkat egy nemével az ős magyar áldomásnak fejezzük be: dallal, tánccal, ünnepi beszédekkel.

Nagy sajnálatomra én csak lelkileg lehetek itt, mert kötelességem, a szegény gyermekek nyaraltatása, épp a mai napon máshová parancsol. Rosszul esik nekem ez a dolog, mert sehol sem vagyok szivesebben, mint ott, ahol a komoly emberi munka és célkitüzés művészi előadásokkal, önzetlen jókedvvel ölelkezik.

Engedjék meg, hogy mindenek felett ünnepeljem azt a szép háromságot, a zászlóanyák hármas egységét, amelynek égisze alatt mai ünnepünk lefolyt s amelynek szépsége és szelleme elkiséri zászlónkat útján az egyesület munkájának virágos mezőin.

Marinovich Jenőné dr.-né,
Török Jánosné dr.-né és
Laky Lajosné dr.-né

keresztanyái lettek a mi zászlónknak.

Katolikus egyházi szempontból keresztszülők és keresztgyermek között lelki atyafiságot létesít a keresztség. Így a mi zászlónk örök időkre rokoni kapcsolatban marad három kiváló magyar úriasszony lelki világával. Zászlótartónk ebben a felemelő tudatban fogja az egyesület előtt magasan tartva vinni nemes céljai felé lobogónkat, mely a legnemesebb szándékok s a legtisztább eszmények jelvénye marad mindenha.

Mert mi a zászló?

Látható jele és szimbóluma sokak egységének. Testvériség, összetartás, szent célok szolgálata, egymáshoz, zászlónkhoz, egyesületünkhöz való hűség: ez az, amit a zászló ránk nézve jelent. Egy embercsoportnak, amelyet közös ideálok töltenek el, néma beszéde, ismertető jele, közös becsülete az egyesületi lobogó.

A nemzet gyermekei külön-külön csoportokban a nemesebb élet ideáljai körül sorakozva alkotnak ilyen egységeket, jelszavai lobogóik alatt és a csoportok összessége alkotja a nemzetet. És a csoportok fölavatott lobogóira ráborul az egy, amely mindnyájunké, amely minden magyart egységbe foglal: a nemzeti trikolór, a szép, a lelkes, a tisztaság, a hazafias áldozatkészség és a remény hármas vidám szineiben ragyogó piros-fehér-zöld zászló.

A miénknek, a Detektív Athlétikai Club énekkarának jelszava:

Dalunk a sziveké,
Karunk a Hazáé.

Mert a dal, az ének fölemelkedést jelent az örökkévaló Isten felé. A madár is énekszóval köszönti az Istent. Az ember imádságának a teteje az egyházi ének, mely az áhítat szárnyán repül fel a magasságokba és Isten trónja előtt hal el néma hódolatban. És tőle szabadul fel a lelkünk és tőle hajtja szivünk karunkba a vért és tőle acélozódik meg a karunk és mikor hitet teszünk arra, hogy

Hiszünk egy Istenben,
Egy isteni igazságban,
És Magyarország feltámadásában,

ime, azt is ihletett dalban tesszük s benne felajánljuk szivünket az Istennek, karunkat a Hazának, amely a mi hitünktől él, a mi munkánktól gazdag és a mi karunktól szabad és független és egész.

Üdvözlet a Detektív Athlétikai Club Énekkarának, üdv minden tagjának, üdv előljáróinak és üdv minden barátjának és pártfogójának".

Utána gyorsan pergett le a szép dalverseny, melynez s sorok jegyzője szolgáltatta a prózát, mint konferanszié. A DAC dalárdája két dalt énekelt, Révfi G.: Sír a nóta és Annuel: Nem, nem, soha! című műveit, vezényelt dr. Oltványi Ferenc.

Az ujpesti *Harmónia* női dalegylet *Csala* János zenetanár, karnagy vezényletével előadta Révfi G.: Barcarola és *Csala* János: Népdalegyveleg című dalokat. A szerző saját kompozí-

ciójával megérdemlett tapsot aratott. A hölgyek fülnek és szemnek egyaránt kedvesek voltak.

A Rákospalotai Dalkör tagjai igaz és őszinte tapsokat arattak. Előadták *Arany, Petőfi:* Falu végén kurta kocsma és *Thern:* Dalünnepen című műdalokat. Karnagyuk ugyancsak a művészlelkű Oltványi Ferenc dr.

Dr. Oltványiról ehelyütt is elmondhatjuk, hogy az ő oltványai megfogamzottak a DAC-nál és rövid egy és fél esztendő után máris friss és hervadhatatlan babérokat hajtanak.

A táncmulatság

A dalosversenyt hajnalig tartó tánc követte. Vitéz Bódi István detektív, prímás vezetésével a DAC úribandája szolgáltatta a talpalávalót. Nem tudjuk kellőképpen méltatni azt a muzsikát, amelyet a zenekar ugyancsak kevés idő alatt produkálni képes. Nem győztünk vendégeink előtt tiltakozni, hogy a „cigányok" éppen olyan detektívek, mint jómagunk és nappal éppen úgy kergetik a kergetésre szorulót, mint a többi detektív.

A megjelent hölgyek koszorújáról is örömmel emlékezünk meg:

Asszonyok:

András Dénesné, *Binder* Dezsőné, *Blahut* Józsefné, *Boocz* Istvánné, *Borus* Ernőné, *Bödő* Károlyné, *Brauner* Ágostonné, *Deme* Károlyné, *Dencső* Károlyné, *Fehér* Józsefné, *Fekete* Zsigmondné, *Freina* Miksáné, *Fricsovszky* Gyuláné, *Fülep* Zoltánné, *Gerend* Jenőné, *Heiszer* Béláné, *Kepes* Tiborné, *Kozma* Gyuláné, *Lenkey* Mártonné, *Makány* Imréné, *Mészáros* Józsefné, *Molnár* Istvánné, *Molnár* Sándorné, *Muveszner* Lászlóné, *Nádai* Józsefné, *Nagy* Dezsőné, *Nagy* Ödönné, *Polka* Ernőné, *Pálinkás* Józsefné, *Patercs* Jánosné, *Pávics* Béláné, özv. *Pávics* Károlyné, *Petrich* Béláné, *Pettendy* Pálné, *Reisz* Gézáné, *Rizsinszky* Rezsőné, *Roják* Györgyné, *Rubos* Jánosné, *Ruszek* Rezsőné, *Skzlecz* Jánosné, *Strausz* Ferencné, *Suszter* Sebőné, *Szabó* Henrikné, *Szakály* Miklósné, *Szalontai* Elekné, *Szélessy* Jenőné, *Szemző* Jenőné, *Szór* Sándorné, *Szvornyik* Gusztávné, *Táncos* Béláné, *Tanka* Károlyné, *Tóth* Gézáné, özv. *Vass* Gézáné, *Valerián* Lajosné, *Vig* Józsefné, *Wunder* Jánosné, *Nyiszlár* Sándorné.

Lányok:

Funiák Amália, *Herdó* Ottika, *Jug* Magda, *Jóna* Irén, *Kanter* Stefánia, *Mészáros* Margit, *Náday* Ilonka, *Náday* Margit, *Norker* Vilma, *Patercs* Sárika, *Pettendy* Olga, *Olgyai* Anci, *Reizer* Ilonka, *Sas* Leóny, *Spiera* Ella, *Spiera* Márta, *Suszter* Teruska, *Szemző* Bözsike, *Vierkevitz* Rózsa, *Vladuleszku* Anna.

Meg kell emlékeznem a klub agilis elnökéről, Nemes Sándor detektívfőfelügyelő-főcsoportvezetőről, aki páratlan jóindulattal vette ki a részét az anyagi, társadalmi, művészi és klubszempontból kitünően sikerült nap belső létrehozásából és akinek a siker babérkoszorújából — nem is először, — de ahogy ismerjük az agitálását, nem is utóljára, nem egy levélkét kell rezerválnunk.

De!

Post festam! Egy következtetést legalább is le kell vonnunk a zászlószentelésből. Vannak bizonyos társadalmi konvenienciák, melyek akkor is érvényben vannak, amikor a hőmérő kánikulai meleget mutat. Sok arcot kerestünk, akiket a mi szerény szivünk megkülönböztetett dobogásával tiszteltünk volna meg. Sőt, mi igen sok karbeli társunk tündöklő távollétén is elcsodálkoztunk. Amikor a testületnek meleg, ragyogó nyári estét jelez az időjárástani intézet, már mindenki megijed egy kis detektívmuzsikától.

Ne űzzünk lidércfényt. A fény tovalibben, amikor azt hiszed, hogy elérted. Az igaz barát pedig akkor is felkeres, ha nem hívod. A detektív álljon a zászlaja mögé és legyen detektív.

Hiszen már van jelszava:

Dalunk a sziveké,
Karunk a Hazáé!

Kefe.

BERGER EDE
zongorakészítő műterme
Elsőrendű saját és külföldi gyártmányok. Szakszerű javítást és hangolást a legszolidabb árak mellett végzek
BUDAPEST, VIII., MÁRIA-UTCA 24. SZ.
Rendőrs. alk. részére engedményt nyujtok.

Rejtvény

Megfejtési határidő 1927 augusztus 25.

22. sz. Kereszt-rejtvény

Közli: Pártos O. Budapest.

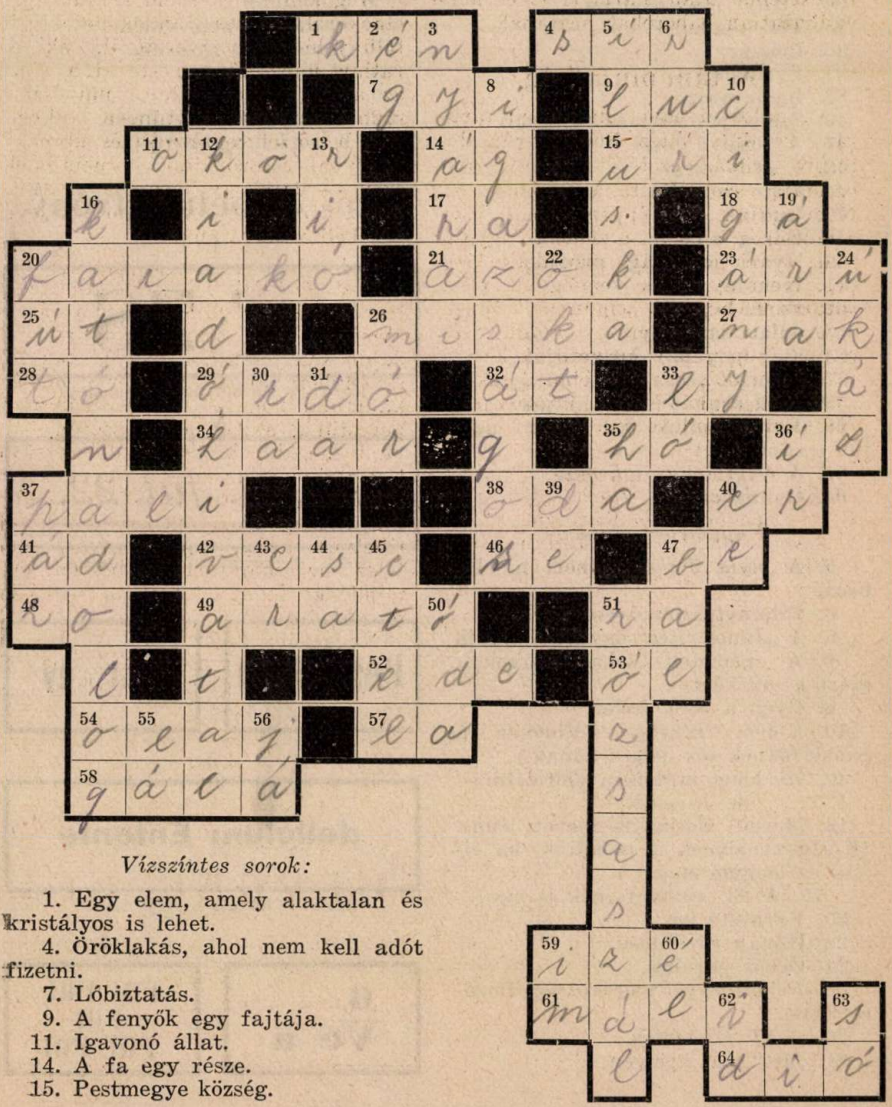

Vízszintes sorok:

1. Egy elem, amely alaktalan és kristályos is lehet.
4. Öröklakás, ahol nem kell adót fizetni.
7. Lóbiztatás.
9. A fenyők egy fajtája.
11. Igavonó állat.
14. A fa egy része.
15. Pestmegye község.